APSKATS

ARHITEKTŪRA
BŪVNIECĪBA
DIZAINS

IETURĒT SAVU LĪNIJU, NE LOCĪTIES VĒJIEM LĪDZI!

RAKSTU KRĀJUMS 2026 / OKTOBRIS / NR.4

APSKATS
ARHITEKTŪRA
BŪVNIECĪBA
DIZAINS
2026/OKTOBRIS/NR.4

SATURS UN TĀ VEIDOTĀJI

GLANCI VAI SATURU? PIE MUMS IR ABI!

Septembris noslēdzās ar gandarījumu – spīdoši! 10. septembrī notika Baltijas konkursa **Ilgtspējība arhitektūrā, būvniecībā, dizainā 2026** apbalvošanas ceremonija, bet 24. septembrī bija tāda paša nosaukuma konference, kuru apmeklēja 170 arhitekti un attīstības speciālisti.

Šoreiz padalīsimies ar kādu dīvainību, kas ir arī kā darvas piliens mūsu darbam. Tā kā mūs nefinansē bēdīgi slaveni fondi, bet gan privātais sektors, tad loģiski, ka gana laika un pūļu aizņem atbalstītāju meklēšana. Kad, meklējot konferencei atbalstītājus, aizsūtīju kādam uzņēmumam iepriekšējo konferenču fotogalerijas, atnāca atbilde, ka viņus neinteresējot fotosesija, bet gan saturs. Bija vairāki jautājumi – kā tad atpelnīšoties nauda, kas tur patiesi ieradīšoties utt.? Izvēlējāmies netērēt laiku, skaidrojot acīmredzamas lietas. Vēlamies uzsvērt, ka mūsu pasākumos vienmēr ir lieliska publika un **izcils saturs** – tieši to rāda fotogalerijas ar eleganto gaisotni, priecīgās sejas publikā, kā arī lektori un referātu tēmas. Piemēram, par satura kvalitāti liecina fakts, ka 24. septembra konferencē publika nebija nogurusi un enerģiski aplaudēja arī pēdējam referentam arhitektam Reinim Liepiņam, kurš bija izpētījis autostāvvietu jautājumu Rīgā un Eiropas pilsētās. Kāpēc mūsu pasākumiem ir skaisti foto? Mēs ar samērā ierobežotiem līdzekļiem radām elegantu gaisotni, piemeklējam interesantas vietas, sirsnīgi uzņemam publiku. Jā, algojam arī cienījama līmeņa fotomākslinieku. **un tāpēc mums ir gan glance, gan saturs**. Diemžēl daži paļaujas uz īsredzīgu mārketinga «speciālistu» padomiem, kas redz tikai kādus klikšķus sociālajos tīklos, kuriem tā arī ne saturs, ne glance nešķiet svarīgi. Jautājums pārdomām: ja glance nav svarīga, vai no kulturāliem cilvēkiem, kam estētika sagādā baudu, mēs ejam uz primātu sabiedrību?

Publika uz mūsu pasākumiem tiek aicināta ar ielūgumiem, un tie ir aktīvi strādājoši speciālisti. Vēlētos atzīmēt, ka nevienu brīdi mums nav kauns par savu darbu un daudzskaitlīgajiem projektiem, ko īstenojam ar mūsu lojālo sadarbības partneru atbalstu. Visi projekti noris visaugstākajā kvalitātē, kāda vien iespējama, lai kā skauģi un nelabvēļi nicīgi izteiktos. Mēs cienām mūsu lojālos sadarbības partnerus, un win–win attiecības ilgtermiņā vienmēr atmaksājas.

Kā teica viens no mūsu gudrajiem sadarbības partneriem, pēc pirmās reklāmas vai mārketinga reizes kādā no mūsu pasākumiem (konferences, konkursi, izstādes, izglītības projekti, žurnāls) varbūt nesekos neviens pasūtījums, nav jābūt naivam, toties pēc 5. reizes sekos 10 pasūtījumi. Par vienas pasākuma reizes vai konferences atbalstu nevarēs nopelnīt vai pārdot apjomu par daudziem simtiem tūkstošu, bet regulāra zīmola dalība mūsu notikumos kādā brīdī izvērtīsies par sniega bumbu pasūtījumiem. Līdzīgi kā ar fiziskajiem treniņiem – viena reize zālē neko nedod, bet ilgstoša darbība pamazām un lēnām pārvēršas par lielu efektu.

Baudiet rudeni un **Apskatu**! Pēc glances un satura – pie mums!

GUNITA JANSONE,
biedrības BDCC vadītāja

AGRITA LŪSE,
biedrības BDCC valdes locekle

APSKATS
ARHITEKTŪRA
BŪVNIECĪBA
DIZAINS

Izdevējs biedrība Arhitektūra Būvniecība Dizains.
ISSN 2661-5673 Pārpublicēšana tikai ar izdevēja atļauju.
www.buvniekupadome.lv/Apskats Kontakti: 29407147, 28373794,
buvniekupadome@gmail.com, www.buvniekupadome.lv, @buvniekupadome.lv

Vāka foto
Valters Poļakovs
Stils Gunita Jansone

AĻEKSEJS ČURBAKOVS
LABS DIZAINS VADĪTĀJS
Jēdzienu ilgtspējība mūsdienās lieto visi, kuri patiešām tādi ir, visi, kas ir moderni, un visi, kuri bez patiesas izpratnes vēlas būt trendā un jēdzienu izmanto tikai kā populāru vārdu. Kas tad īsti ir ilgtspējība?
2. LPP.

JUSTINA GIEDRAITE RIMANTAS GIEDRAITIS
GIEDRAITIS & ARCHITEKTAI
Satiekoties pasūtītājam, kuru vada vēlme saglabāt kultūrvēsturisko mantojumu, radošai komandai un objektam, rodas patiešām unikālas telpas. Viens no šādiem piemēriem ir bijušais kinoteātris Daina, kas savulaik bija modernākais kinoteātris Kauņā.
6. LPP.

EDGARS VAIVODS
SIA HANZA CONSTRUCTION GROUP, PROJEKTU VADĪTĀJS, PS RK LINK PĀRSTĀVIS
Jaunais pārvads sākas Tvaika ielas pusē Sarkandaugavā un turpinās līdz Kundziņsalas industriālajai teritorijai. Pa ceļam tas šķērso dzelzceļa sliežu ceļus, virszemes naftas produktu cauruļvadu un Sarkandaugavas atteku.
12. LPP.

JANA GRĪNHOFA
RĪGAS BRĪVOSTAS PĀRVALDES PROJEKTU VADĪTĀJA
Kundziņsalas attīstība arvien ciešāk saistās ar jautājumu par to, kā nodrošināt ērtu satiksmi uz vienu no nozīmīgākajām Rīgas ostas teritorijām.
12. LPP.

ANSIS ZELTIŅŠ
RĪGAS BRĪVOSTAS PĀRVALDNIEKS
Kundziņsalas industriālā teritorija ir viens no svarīgākajiem multimodālajiem mezgliem Rīgas ostā, kas patlaban piedzīvo dinamisku izaugsmi.
12. LPP.

AIGARS POLIS-ĀBOLIŅŠ
ATBILDĪGAIS BŪVUZRAUGS, SIA FIRMA L4:
Šis bija tehniski sarežģīts un ļoti apjomīgs projekts, kurā vienlaikus nācās strādāt ar plašu inženierkomunikāciju klāstu.
12. LPP.

STARPTAUTISKĀ KONKURSA
ILGTSPĒJĪBA ARHITEKTŪRĀ, BŪVNIECĪBĀ, DIZAINĀ 2026,
kurā tika iesniegti pieteikumi no Baltijas valstīm, rezultāti tika paziņoti 2026. gada 10. septembrī, piedaloties pasūtītājiem, arhitektiem un būvniekiem no Latvijas un kaimiņvalstīm.
22. LPP.

RAIVIS ANSPAKS
SALASPILS NOVADA PAŠVALDĪBAS DOMES PRIEKŠSĒDĒTĀJS
Salaspils koncertzāles atklāšana šajā rudenī pāršķir ne tikai jaunu lapu kultūras dzīvē, bet arī domāšanas veidā kopumā, proti, tiekšanos uz izcilību, kultūras un garīgo vērtību bagātināšanu.
38. LPP.

PA PIE SKARI
ir neparasta izstāde, kas durvis vērusi Zeit mākslas telpā un aplūkojama līdz 2. novembrim. Šī izstāde ir fotomākslinieka Valtera Poļakova un neirologes Sandras Vestermanes kopdarbs.
50. LPP.

GINTARS DARDETS
BŪVKOMPĀNIJA 3A VALDES PRIEKŠSĒDĒTĀJS
Projekts bija nozīmīgs ne tikai profesionālajā, bet arī personiskajā aspektā.
66. LPP.

INDRA OZOLIŅA
AINAVU ARHITEKTE, ALPS:
Kad tika izsludināts Zolitūdes traģēdijas piemiņas vietas konkurss, mēs nešaubīgi zinājām, ka tajā piedalīsimies.
66. LPP.

ARTŪRS SAUSIŅŠ
SIA MAPRI BŪVE VALDES PRIEKŠSĒDĒTĀJS:
Skanstes Rezidenču būvniecība SIA Mapri Būve komandai bija iespēja īstenot tehniski sarežģītu arhitektūras ieceri.
54. LPP.

ZIEMEĻU ARHITEKTŪRAS LEĢENDA
SĪGURDS LEVERENCS
Leverencs (1885–1975) savos 90 dzīves gados nav radījis pārlieku daudz būvju, bet svarīgi, ka daudzas no tām ir pārlaicīgas, tās signalizē par laiku, kas vēl tikai vīd pie horizonta.
72. LPP.

ARTJOMS SAMARINS
STRANDECK VADĪTĀJS
SIA STRANDECK AMSERV stāvvietas izbūvē pirmo reizi Latvijā un Baltijas reģionā kopumā projektā izmantoja divas apvienotas tehnoloģijas – pēcsaspriegtā dzelzsbetona sistēmu un kesonu pārsegumus ar atkārtoti izmantojamiem veidņiem to izveidei.
62. LPP.

ANDRIS DLOHI
CLT PROFI VADĪTĀJS
Nereti dzirdēts mītisks pieņēmums, kas iesakņojies cilvēku apziņā, ka koka māja ir dārga, jo tiek izskatīta tikai materiāla cena, bet ne kopējās izmaksas. Paviršī skatoties un neiedziļinoties detaļās, izmaksu skaitļi var pamatīgi maldināt.
70. LPP.

KONFERENCE
ILGTSPĒJĪBA ARHITEKTŪRĀ, BŪVNIECĪBĀ, DIZAINĀ 2026
78. LPP.

Kriptonite modulārā plauktu sistēma. Ilgtspējas pamatā formas variāciju iespējas.

ILGTSPĒJĪBA. VAI TIKAI MĀRKETINGS?

AGRITA LŪSE
Publicitātes foto

Jēdzienu ilgtspējība mūsdienās lieto visi, kuri patiešām tādi ir, visi, kas ir moderni, un visi, kuri bez patiesas izpratnes vēlas būt trendā un jēdzienu izmanto tikai kā populāru vārdu. Kas tad īsti ir ilgtspējība? Nereti ilgtspējība pēc noklusējuma asociējas ar vēl diviem jēdzieniem – dārgi un ekoloģiski. Protams, skaidrojumu un interpretāciju ir daudz, pat pretrunīgu pēc sava satura un būtības, tāpēc vēršamies pie jomas speciālistiem un uzklausām skaidrojumus. **Saruna ar dizaineru Alekseju Čurbakovu, uzņēmuma Labs Dizains vadītāju.**

Aprites ekonomika ir resursu ietilpīga un dārga

Lai gan mūsdienās aprites ekonomika, kas iekļauj jaunu lietu radīšanu no otrreizēji izmantojamiem materiāliem, tiek uzskatīta par lietderīgu filozofiju un resursus taupošu praksi, realitātē ļoti reti tas īstenojas pietiekami augstā kvalitātē, nemaz nerunājot par ilgtspējību. Piemēram, mēbeļu nozarē. Dizaineri, kuri ikdienā strādā ar interjera aprīkojumu, ir secinājuši, ka mēbeles no pārstrādāta

materiāla nereti ir vairākas reizes dārgākas nekā no jauna radītas, izgatavošanas procesā tiek radīts liels apjoms izmešu, turklāt tās bieži ir neizturīgas un ar īsu kalpošanas laiku. Tātad šajā gadījumā ilgtspējība ir tikai cepure, zem kuras tiek īstenota ilgtspējības imitācija, jo patērēto resursu īpatsvars ražošanas procesā ir pārāk augsts. Pasaules dabas resursi tiek ekonomēti, ja tomēr tiek iegādāta no jauna ražota lieta, izturīga, par adekvātu cenu un ar ilgu kalpošanas laiku. Ilgtspējīgi būtu lūkoties uz lokālajiem mēbeļu ražotājiem un piegādātājiem, kuri spēj izgatavot patiešām augstas kvalitātes interjera lietas no tepat Latvijā iegūtajiem materiāliem, piemēram, koka. Nav noslēpums, ka Latvijas uzņēmēji tirgo ļoti nozīmīgu resursu – koku – uz citām valstīm, pēc tam mēs importējam un dārgi pērkam lietas no ārzemēm, kas izgatavotas no koka. Pārvadāšanas resursi uz abām pusēm jau vien rada mežonīgu izmešu daudzumu, gudras valsts iezīme būtu palīdzēt sakārtot šo jomu. Kāpēc dizaineriem, meklējot specifiskus risinājumus no koka, joprojām jāvēršas pie ārzemju uzņēmējiem un jāpērk no mūsu pašu priedes izgatavotas lietas, kuru materiāls ļoti neefektīvi cirkulējis pa loģistikas ceļu, piemēram, Latvija–Skandinavija–Latvija, iegūdams ļoti augstu cenu? Tātad ir iegūts ekoloģiska materiāla un atjaunojama resursa priekšmets, augstas izmaksas, bet ne patiess ilgtspējības koeficients, ko noēduši pārvadāšanā iztērētie resursi. Jāatzīmē tomēr, ka viens otrs pasaulē labi zināms zīmols, domājot par reālu ilgtspējību, iedarbina lokālās ražotnes tur, kur ir noiets viņu produktiem, tādējādi būtiski samazinot pārvadāšanā radīto izmešu daudzumu.

Kvalitāte un modernizācija

Lēnām fokusējoties uz vēl dažiem citiem ilgtspējas aspektiem, mēbeļu ražotāji pasaulē sāk mainīt ražošanas struktūru un domāt par iespējām kalpošanas laikā mainīt mēbeles vizuālo tēlu, tādējādi to atjaunojot un pieskaņojot mainīgajām interjera dizaina stila tendencēm. Šo tendenci ieviesa itāļu ražotāji, tālāk to pārņēma skandināvi un citi. Piemēram, labs, kvalitatīvi izgatavots dīvāns var kalpot 10, 15 vai pat 20 gadus, nav nepieciešama dīvāna nomaiņa. Bet, mainoties estētiskajām prasībām, ir iespēja dīvānam nomainīt tērpu – pārvilkt audumu, un tas paģēr niecīgus resursu ieguldījumus, salīdzinot ar visas mēbeles nomaiņu. Mēbeļauduma nomaiņa tiek ieprogrammēta ražošanas procesā, to var paveikt mājās pašu vai meistaru spēkiem. Lieliska izvēle arī, mainot dzīvesvietu, – ņem līdzi savu mīļo, kvalitatīvi izgatavoto, ilgtspējīgo dīvānu, bet ietērp to jaunā mēbeļu audumā.

Vēl patiesi ilgtspējīgi interjera aprīkojumi ir modulārās plauktu sistēmas, kas ir pielāgojamas jebkura plānojuma telpām un kam ir maināma konfigurācija un aprises. Tās var likt kā vienotu plauktu

Labais piemērs pārstrādāto materiālu izmantošanā. Paklāju ražotājs Rols: Katra Recycled rugs kolekcijas paklāja ražošanai tiek pārstrādātas 300 līdz 400 plastmasas pudeles uz kvadrātmetru. Bet šādi piemēri ir liels izņēmums.

sistēmu, tās var dalīt atsevišķos elementos, tās piemērotas dažādu tipoloģiju telpām, veidojot katru reizi jaunu izskatu. It kā viena un tā pati lieta, bet ar daudzpusīgu lietojumu. Alekseja Čurbakova salons Labs dizains ir vairākkārt mainījis atrašanās vietu, un modulārā plauktu sistēma kā lielisks pavadonis arvien ceļo līdzi. Plauktu sistēmu var ērti paplašināt, iegādājoties papildu moduļus, vai saīsināt, ja nepieciešams.

Produktu ilgtspējība

Interjera aprīkojuma ilgtspējība ir visai plašs jēdziens, prasa iedziļināšanos, izpēti un faktu apkopošanu. To, ka viņi ir ilgtspējīgi, sludina ļoti daudzi interjera lietu ražotāji, mārketinga materiālos fokusējoties uz kādu vienu ilgtspējas aspektu, bet pārējos nepieminot. Lai pārbaudītu un saprastu priekšmeta ilgtspējību pēc būtības, pirmām kārtām jāpēta materiāli un to iegādes vieta, pēc tam jāiedziļinās ražošanas procesā – cik tā ir resursu ietilpīga, vai ūdens ražošanas procesā tiek atgūts un izmantots otrreiz, kāds ir paredzamais gatavā produkta kalpošanas laiks utt. Tā ir vesela ķēde, kurā katram tās posmam jābūt ilgtspējīgam savā specifiskajā veidā.

Interjera dizaineri pārstājuši akli uzticēties saukļiem par ilgtspējību, bet pievēršas izpētei un tikai tad iesaka klientiem labas, ilgtspējīgas lietas, pirms tam izvētījot materiālu kvalitāti, ražošanas īpatnības un pārvadāšanas rādiusu.

Kriptonite modulārā plauktu sistēma.

Kaļķu apmetums – ekoloģiska pieeja interjeram. Nejaukt ar ilgtspējību.

Ne vienmēr ilgtspējīgs ir identisks ekoloģiskam, un otrādi

Ekoloģija, ekoloģisks un citi atvasinātie jēdzieni ir tie, kurus pilnīgi veltīgi ir mēģinājuši identificēt ar ilgtspēju, tas ir, samaisīt vienā katlā. Piemēram, kaļķu krāsa, kas šobrīd ir modē interjera apdarē, – klienti prasa, dizaineri atbild uz pieprasījumu. Ļoti ekoloģisks produkts, gaisa caurlaidīgs un mikroklimatu pozitīvi ietekmējošs, pēc vajadzības uzsūcot un izdalot mitrumu, bet ne ilgtspējīgs. Ar kaļķu krāsu apstrādātās virsmas, pirmkārt, nav mazgājamas, tas ir, var mazgāt, bet tad tiek mainīta struktūra un tonis, otrkārt, krāsojums laiku pa laikam ir jāatjauno. Kaļķu krāsas virsmu, protams, var padarīt noturīgu, pārklājot ar īpašiem līdzekļiem – tas būs ilgtspējīgi, bet ne ekoloģiski, jo papildu apstrādes līdzekļi kaļķu krāsām laupīs to dabiskos tehniskos un ekoloģiskos parametrus. Žēl, ka par šiem aspektiem tiek runāts ļoti maz, izceļot tikai vienu no faktoriem.

Ilgtspējīgu un ekoloģisku materiālu (ne)aizsegšana

Dabisko materiālu – betons, ķieģelis – virsmas interjerā un arī fasādē ir pietiekami stilīgas un ekstravagantas, lai tās, piemēram, iekštelpās neaizsegtu ar rīģipsi. Un tas ir pamatoti un pārdomāti jeb ilgtspējīgi. Nav jēgas tērēt resursus šo virsmu aizsegšanai, jo tās ir pietiekami estētiskas, izturīgas un noturīgas pret jebkādu iedarbību. Vēsturiskajās ēkās, kur vien ir autentiskās betona, flīžu, ķieģeļu virsmas, ir jau iemācījušies tās neaizsegt, bet notīrīt un eksponēt. Un tas patiešām ir ilgtspējīgi. Jaunajos projektos ir tendence izvirzīt paaugstinātas prasības betona pārsegumu virsmas estētikai, lai to varētu eksponēt un neizmantot apdarei citus papildu materiālus – arī tā ir ilgtspējīga pieeja. Protams, tas prasa interjera dizainera savlaikus iesaistīšanos jau projektēšanas stadijā, lai atrunātu tehniskās detaļas un nepieciešamo kvalitāti eksponētajām virsmām. Ne vienmēr nepieciešama nevainojami gluda, pat nomācoša virsma, dzīvāka un patīkamāka noteikti ir virsma ar sīku reljefa zīmējumu vai nelieliem, dabiskiem defektiem.

Gaisma telpā

Apgaismojums ir viena no funkcionālajām interjera sastāvdaļām, tikpat nozīmīgs ir tā devums kopējā stilā un estētikā. Šeit ir plašs lauks tehnoloģijām, jo mūsdienu sistēmas ir elastīgas, tās iespējams dimmēt, tās var reaģēt uz kustību sensoriem, uz dienasgaismas daudzumu un automātiski samazināt mākslīgo apgaismojumu, tās var regulēt attālināti – digitāli utt. Funkcionalitāte apgaismojumam ir daudzpusīga, kvalitatīvs LED apgaismojums ir patiešām ilgtspējīgs gan no ražošanas, gan praktiskās izmantošanas aspekta (ir pārbaudīts, ka var kalpot gadiem), turklāt jau atkal modulārās sistēmas ir tās, kas papildināmas, nemainot neko fundamentālu, un ir panākams nozīmīgs resursu – elektroenerģijas – ietaupījums. LED spotus iespējams komplektēt gluži kā lego (arī tā ir ilgtspēja), katras spota detaļas izvēlē fokusējoties uz konkrētu estētiski radošo ideju. Ja arī kāda detaļa kalpošanas laikā nav vairs lietojama, to ir viegli nomainīt, un nav pilnībā jāmaina viss gaismeklis. Dažādu apgaismojuma sistēmu efektivitāti iespējams salīdzināt viena mēneša ietvaros ar elektrības rēķiniem. Tas ir lielisks atskaites punkts, lai domātu, kā apgaismojumu interjerā padarītu skaistu un funkcionālu.

Sausais atlikums

Interjera dizaineri ilgtspējības ietvaros domā par apkopi un ekspluatāciju. Ja kāda sistēma vai virsma, vai priekšmets prasa lielus resursus ikgadējā uzturēšanā, tad arī zūd ilgtspējas koeficienta īpatsvars. Dekorativitātes efekts ne vienmēr attaisnojas, domājot par ilgtspējību, ja tam vajag regulāru apkopi.

Iedziļināšanās ilgtspējā prasa laiku un enerģiju, bet tikai tā ir iespējams saprast viena vai otra produkta vai sistēmas patieso ilgtspējības koeficientu. Ja caur kritikas slūžām izlaistu populārus produktus, kurus dēvē par ilgtspējīgiem, tie ne vienmēr šo nosaukumu attaisnotu, pat varbūt būtu ar mīnusa zīmi. Publiskajā telpā, runājot par ilgtspējību, joprojām ir pārāk daudz daiļliteratūras un filozofijas, pat demagoģijas, un pārāk maz gudri izsvērtu, patiesu faktu. Ilgtspēja nav ticības jautājums, bet matemātika.

LUCIDUS

Kompetence. Pieredze. Attīstība

Radām telpas, kurās gribas būt

Pārdomāta darba vide ir komandas produktivitātes, labsajūtas un panākumu atslēga

Lucidus palīdz īstenot arhitektoniskās ieceres — no pirmās idejas, produktu atlases un tehniskajiem aprēķiniem līdz pilnībā realizētai telpai.

PILNA SERVISA MĒBEĻU UN APGAISMOJUMA RISINĀJUMI

Mēbeles
No kvalitatīviem Eiropas ražotāju standarta produktiem līdz individuāli izstrādātiem mēbeļu risinājumiem konkrētai telpai un projekta vajadzībām.

Apgaismojums
Profesionālas konsultācijas, gaismas risinājumu izstrāde, tehniskais atbalsts, projektu vadība un gaismekļu piegāde.

Projektu atbalsts no idejas līdz realizācijai
Produktu atlase, specifikāciju sagatavošana, pasūtījumu koordinēšana un piegāde vienuviet.

Tava ideja. Mūsu ekspertīze.
Pilna servisa mēbeļu un apgaismojuma risinājumi arhitektūras un interjera projektiem.

SIA "Lucidus",
Tīraines iela 3A, Rīga,
LV-1058, Latvija,
Tālr.: +371 67813661,
+371 27383834

lucidus.lv, lucidus.design

CERTIFIED
ISO 27001
ISO 9001
ISO 14001

KINO MAĢIJAS PĀRVĒRTĪBAS **KAUŅAS KINOTEĀTRĪ DAINA**

PAULA JANSONE
Foto Vaidotas Darulis (fasāde),
Lina Adi, Aiste Rakauskaite (interjers)

No Hanzas pilsētas līdz mūsdienu kultūras telpai

1918. gadā, pēc Lietuvas neatkarības pasludināšanas, galvaspilsēta Viļņa joprojām atradās Polijas kontrolē, tāpēc par Lietuvas galvaspilsētu uz laiku kļuva Kauņa. Kādreiz bagātā Hanzas savienības ostas pilsēta vairāk nekā gadsimtu ilgās Krievijas impērijas okupācijas laikā bija pārvērtusies par ekonomiski atpalikušu pierobežas cietokšņa pilsētu. Jaunās galvaspilsētas statusu Kauņa saņēma bez pilsētas ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmas, ar koka ietvēm un infrastruktūru, kas pat attāli nebija piemērota modernai galvaspilsētai. Tomēr aptuveni divdesmit gadus vēlāk, kad padomju armija ienāca Lietuvā, tā sastapās ar pavisam citu pilsētu – **modernu Kauņu ar milzīgām skatlogu vitrīnām, neona gaismām un laikmetīgu arhitektūru. Pilsētu jau paspēja nosaukt par Mazo Parīzi**.

Ikvienai pilsētai ir savi zelta laikmeti, Kauņai tādi ir vismaz trīs: 15. gadsimta beigas līdz 17. gadsimta sākumam, mūsdienu laikmets, kura nozīmi pilnībā varēs novērtēt tikai nākotnē, un vispazīstamākais – starpkaru perioda pagaidu galvaspilsētas laiks. Tieši šajā laikā, no 1919. līdz 1939. gadam, Kauņas iedzīvotāju skaits pieauga no 70 000 līdz 155 000, un pilsētā tika uzcelti gandrīz 14 000 jaunu ēku. Arhitekti, kas bija izglītojušies tā laika labākajās Itālijas, Francijas, Vācijas un Krievijas impērijas skolās, radīja virkni modernisma ēku, kas mūsdienās kļuvušas par Kauņas identitātes neatņemamu daļu. Pilsētas centrālā daļa ar šo arhitektūru ir iekļauta UNESCO Pasaules mantojuma sarakstā.

Starpkaru periodā Kauņā darbojās vairāk nekā 25 kinoteātri. Mūsdienās daudzi no tiem ir pārveidoti, daži joprojām stāv tukši, bet citi ieguvuši jaunu dzīvi un funkciju. Satiekoties apzinīgam pasūtītājam, kuru vada vēlme saglabāt kultūrvēsturisko mantojumu, ar radošu komandu, rodas patiešām unikālas telpas. **Viens no šādiem piemēriem ir bijušais kinoteātris Daina, kas savulaik bija modernākais kinoteātris Kauņā un viens no pirmajiem ar skaņu kino tehnoloģiju.** Ēkas jaunā funkcija ir kļuvusi par koncertu un pasākumu telpu ar aptuveni 800 cilvēku ietilpību – telpu, kuras Kauņai līdz šim būtiski trūka. Tā aprīkota ar mūsdienīgu skaņas, akustikas un skatuves apgaismojuma sistēmu. Savā jaunajā veidolā ēka saglabā saikni ar ēkas sākotnējo būtību. Šobrīd ēkā atrodas arī vairāki transformējami mazāki pasākumu laukumi, bārs un mākslas galerija bēniņos.

No gaismas tumsā

Justina Giedraite, Rimantas Giedraitis, Giedraitis & architektai:

– Jau no paša sākuma mūsu arhitektoniskā un interjera koncepcija paredzēja maksimāli precīzi atgriezt starpkaru perioda gaisotni – sākot ar autentisku materialitāti un krāsu risinājumiem un beidzot ar reklāmas un apgaismojuma elementiem. Taču tieši šeit sākas projekta būtiskais paradokss: **ēkas ārpuse ir veidota kā maksimāli precīza pagātnes rekonstrukcija, bet interjers ir tās pilnīgs pretstats**. Šo kontrastu mēs veidojām kā apzinātu pretmetu: gaisma pret tumsu; sakārtota un noslīpēta āriene pret radošu, noslēpumainu, haotisku interjeru; precīza pagātnes rekonstrukcija ārpusē pret subjektīvu interpretāciju iekšpusē.

Vairākas reizes projekta gaitā radās jautājums: kas arhitektūras mantojumā ir svarīgāks – saglabājusies, bet neautentiska materiālā liecība vai oriģinālais, vairs nepastāvošais risinājums? Tas skāra arī fasādes apgaismojumu. Fotogrāfijās redzams, ka ēkas kontūra un centrālās fasādes vertikālie elementi jau starpkaru periodā bija izcelti ar neona apgaismojumu. Ilgu diskusiju rezultātā, vai izmantot īstu gāzes neonu vai mūsdienīgu LED neonu, priekšroku tomēr devām LED gaismām. Lietuvā īstā neona industrija pamazām izzūd, un pieredze citos objektos rāda, ka pēc dažiem gadiem gāzes neona remonts var kļūt gandrīz neiespējams tā vienkāršā iemesla dēļ, ka vairs nav speciālistu, kas spētu šīs sistēmas uzturēt. Tādējādi tehnoloģiskais kompromiss ļāva saglabāt ēkas vizuālo raksturu, vienlaikus nodrošinot mūsdienām nepieciešamo ilgmūžību.

Aplūkojot oriģinālo starpkaru perioda interjeru, redzam gaišu, dekoratīvu un sakārtotu telpu, jo cilvēki uz kinoteātri nāca ne tikai skatīties filmu, bet arī skatīties cits uz citu un parādīt sevi citiem. Tikai tad, kad pacēlās priekškars un nodzisa gaismas, skatītājs nonāca tumsā, kinematogrāfijas pasaulē. Šoreiz šai filozofijai nesekojām, iekštelpai piešķirot mistisku un noslēpumainu atmosfēru – kā pretstatu izgaismotajai fasādei. **Mūsu filozofija projektā bija nevis replicēt pagātni, bet parādīt pagātni, tagadni un nākotni kā dzīvu, nepārtrauktu laika līniju.** Tāpēc šis nav pagātnes rekonstrukcijas projekts tradicionālā nozīmē. Tā ir atvērta, radoša un neparedzama attīstības stadija, kurai vēl ir tikai lemts

turpināties. Mēs vēlējāmies, lai apmeklētājs vispirms sajustu telpu caur emocijām un maņām, nevis mēģinātu analizēt katru vēsturisko detaļu.

Laika slāņi un optiskās spēles

Tumsai un tumšajai krāsai ir atvēlēta īpaša nozīme interjera instrumentārijā. Veicot polihromijas izpēti, tika konstatēti četrpadsmit krāsu slāņi, kurus attīrot atklājās neticama laika radīta glezniecība, kuru projekta autori izvēlējās saglabāt, padarot to par daļu projekta idejas. Vēsturiskās krāsas caur tumsu atklājas citādi – daudz noslēpumaināk un dziļāk, un tas rada gandrīz kosmiskas bezgalības iespaidu, jo telpa vairs nebeidzas pie sienas, tās robežas izplūst. Savukārt labierīcībās parādās košas krāsas, aizgūtas no vēsturiskās sienu glezniecības, bet interpretētas mūsdienīgā veidā. Bāra apgaismojums maina gaisotni atkarībā no vakara notikuma un mūzikas. Ar krāsu un slāņu spēli ēka kļuva par dzīvu būtni – mistificētu telpisku organismu, kura robežas nenosaka tikai sienas, bet arī tās enerģija un dvēsele. Savukārt freskām pilnīgas restaurācijas vietā tika izvēlēta konservācija atsevišķiem fragmentiem, atklājot ēkas kādreizējo dekoratīvo greznību. Freskas kā pagātnes kultūras slāņa fragmenti tika delikāti atsegtas un sapludinātas ar mūsdienu vidi. To nepabeigtība ļauj apmeklētāja iztēlei pašai radīt stāstus.

Mantojuma aizsardzības paradoksi

Atšķirībā no Rietumeiropas un Amerikas, kur art deco un modernisma pieminekļi lielākoties turpināja savu nepārtraukto evolūciju, Baltijas reģionā ēkas piedzīvoja daudz brutālākus iebrukumus – baznīcas tika pārvērstas par rūpnīcām, kinoteātri par noliktavām. Tāpēc, restaurējot ēku, ja prasība ir saglabāt katru materiālo slāni, ne vienmēr iespējams iegūt telpiski kvalitatīvu un vizuāli sakoptu telpu. **Dainas gadījumā projekta koncepts pats par sevi paredzēja nepilnību un laika pēdu saglabāšanu.** Šajā kontekstā netrūkst arī komisku risinājumu, piemēram, pirmā stāva tualetēs izmantoti vecināta stikla spoguļi, kuros gandrīz neko nevar saskatīt. Tas ir izdarīts tāpēc, lai cilvēki pārāk ilgi nekavētos spoguļa priekšā – lai gan ēkā tika būtiski palielināts tualešu skaits, to vienalga ir par maz. Spoguļu rāmji savukārt izgatavoti no bojātajiem oriģinālajiem pirmā stāva logu rāmjiem. Ar atbildīgu un ilgtspējīgu pieeju arī atkritums var kļūt par materiālu, bet materiāls – par stāsta daļu.

Pat stikla bloki patvertnes kāpņu telpā ir iekļauti kultūras mantojuma reģistrā. Tas liek uzdot jautājumu: vai dažkārt neilgtspējīgas nav pašas arhitektūras saglabāšanas prasības un būvniecību regulējošie likumi? Iespējams, nākotnē mums būs jāiemācās precīzāk nošķirt to, kas patiešām ir vērtīgs kā

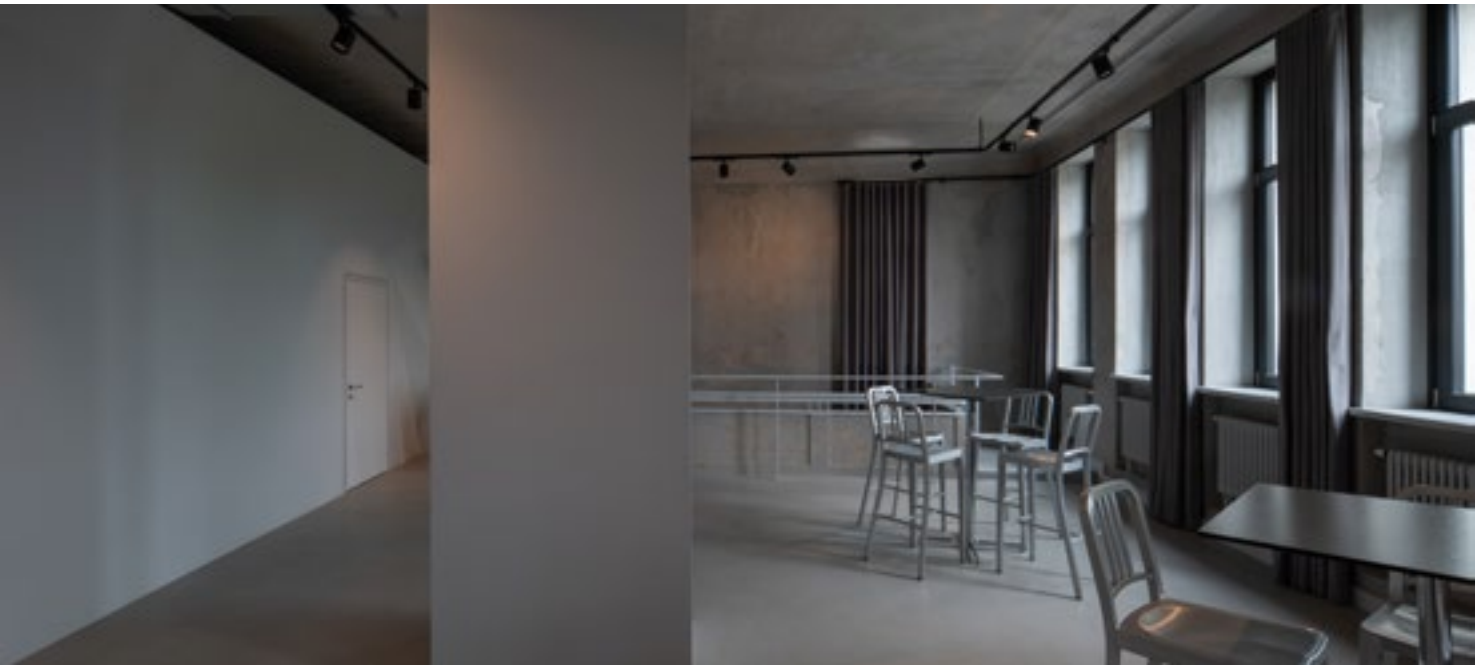

materiāla liecība, no tā, kas ir vērtīgs kā arhitektūras tips, telpiska ideja vai kultūras atmiņa.

Vēsture, kas nekad netiks pabeigta

Dainas projekts nav stāsts par pagātnes atjaunošanu, bet gan stāsts par nepārtrauktu ēkas dzīvi. Ēkas ārpusē izvēloties starpkaru perioda tēlu, iekšpusē autori izvēlējās pretējo – saglabāt laika slāņus, atklāt rētas, pieņemt nepilnību un radīt telpu, kurā pagātne var sastapties ar tagadni un nākotni. Daina vairs nav kinoteātris tādā nozīmē, kādā tā bija pirms gandrīz simts gadiem, taču tās būtība nav pazudusi. **Tā joprojām ir vieta, kur cilvēki pulcējas, skatās, klausās, rāda sevi citiem un piedzīvo kaut ko, kas notiek tikai konkrētajā brīdī.** Iespējams, pēc dažām desmitgadēm nāks nākamā paaudze, kas izmainīs vai pat izdzēsīs daļu tā, kas šeit ir radīts, vietā liekot jaunu vēstures nodaļu.

Pasūtītājs **Rīgas brīvostas pārvalde** un **Rīgas valstspilsētas pašvaldība**. Galvenais būvuzņēmējs **pilnsabiedrība RK link** (**SIA Hanza Construction Group**, **SIA Binders** un **SIA Tilts**). Projekta izstrāde **PS Personu apvienība OCT** (**SIA Vektors T**). Būvuzraudzība **SIA Firma L4**.

SATIKSMES PĀRVADS
NO TVAIKA IELAS UZ KUNDZIŅSALU

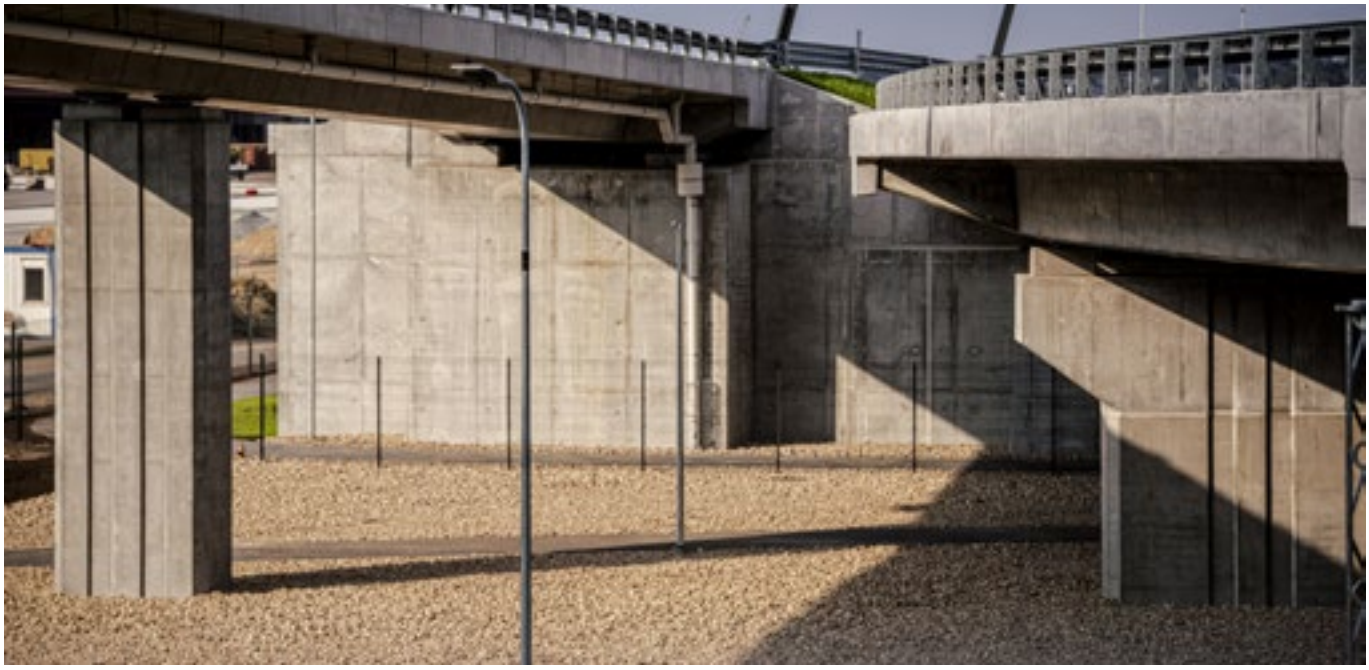
PAULA JANSONE
Foto Renārs Koris

Viens no lielākajiem pēdējo gadu transporta infrastruktūras projektiem Rīgā – gandrīz 864 m garā būve, kas savieno Tvaika ielu ar Kundziņsalu un Rīgas ostas industriālo zonu, – tuvojas noslēgumam. Projekta mērķis ir ar ostas darbību saistītās kravas transporta plūsmas novirzīšana prom no Rīgas centra. **Kopā ar Austrumu maģistrāli un Daudersalas pārvadu jaunais savienojums veido daļu Rīgas iekšējā apvedceļa**, nodrošinot tiešāku piekļuvi ostas un industriālajām teritorijām un mazinot kravas transporta radīto slodzi pilsētas centrā.

Satiksmes pārvads ir izaicinošs inženiertehniskās būves piemērs: atrodoties industriālajā zonā un šķērsojot Sarkandaugavas atteku, dzelzceļa infrastruktūru un naftas produktu cauruļvadus, tas prasīja īpašus tehniskos risinājumus un būvuzņēmēju kompetenci. Turklāt būvdarbi bija jāorganizē tā, lai vienlaikus nodrošinātu satiksmes plūsmu, ostas uzņēmumu nepārtrauktu darbību un drošu būvdarbu norisi. Pārvada īstenošana bijusi ilgstoša un sarežģīta – iecere tapusi pirms vairāk nekā 8 gadiem, tādējādi pārvarot visus pēdējo gadu satricinājumus, sākot no Covid laika līdz Hormuza šauruma krīzei, projekta kopējām izmaksām sasniedzot 82,6 miljonus eiro, no kuriem 23 miljonus eiro veido valsts budžeta dotācija, 59,6 miljonus eiro – valsts budžeta aizņēmums, bet Eiropas Savienības Kohēzijas fonda finansējums projektā ir 4,5 miljoni eiro. Noslēgt pārvada būvdarbus paredzēts oktobrī.

Lai padarītu objektu par atpazīstamu pilsētvides objektu, arī pārvada veidols nav nejaušs – tā arhitektūra veidota, ņemot vērā apkārtējās vides raksturu un Kundziņsalas ciešo saikni ar ostu. Industriālā ainava ar tās tehniskajām konstrukcijām, celtņiem un infrastruktūras objektiem kļuvusi par iedvesmas avotu arī pārvada dizainam. Tādējādi būve organiski turpina apkārtējās vides raksturu. Šo pieeju var pamanīt vairākās detaļās. **Pārvada apgaismojuma konstrukciju formas sasaucas ar ostas celtņu siluetiem, piešķirot objektam izteiksmīgāku industriālo identitāti.** Savukārt tilta daļā virs upes aizsargsieti veidoti tā, lai pildītu gan praktisku, gan vizuālu funkciju, nodrošinot papildu drošību gājējiem – nepieļaujot cilvēku vai priekšmetu nokļūšanu zemāk esošajā zonā un mazinot stipro vēju ietekmi, kas šeit ir ļoti raksturīgi. Rezultātā tehniskās prasības šeit savienotas ar arhitektonisku ieceri, arī praktiskajiem elementiem kļūstot par daļu kopējā pārvada tēla.

Edgars Vaivods, SIA Hanza Construction Group, projektu vadītājs, PS RK link pārstāvis:

– Jaunais pārvads sākas Tvaika ielas pusē Sarkandaugavā un turpinās līdz Kundziņsalas industriālajai teritorijai. Pa ceļam tas šķērso dzelzceļa sliežu ceļus, virszemes naftas produktu cauruļvadu un Sarkandaugavas atteku, savienojoties ar Tvaika ielu un izbūvēto Daudersalas pārvadu. Pārvada kopējais garums pa pamattrases asi ir 863,56 m. Papildus izbūvēta 122,61 m gara divjoslu nobrauktuve un 194,46 m gara vienjoslas nobrauktuve. Visā pārvada garumā paredzēta 2,5 m plata, norobežota ietve gājējiem un velosipēdistiem, kā arī trīs lifti vides pieejamības nodrošināšanai.

Būve veidota no 8 estakādēm ar īpaši sarežģītu posmu virs Sarkandaugavas attekas, kur konstrukcijas montāžai izvēlēta tērauda siju uzbīdīšanas metode. Šāds risinājums ļāva lielu daļu konstrukciju sagatavot jau ārpus būvobjekta – rūpnīcā izgatavotie elementi tika nogādāti objektā, tur samontēti un sametināti, bet pēc tam pakāpeniski uzbīdīti pāri ūdenstecei. Tas ne tikai atvieglo darbu sarežģītajā posmā, bet arī palīdzēja iekļauties saspringtajā būvdarbu grafikā.

Īpašs izaicinājums projekta īstenošanā bija infrastruktūras izvietojums industriālajā vidē, kur estakādes krustojas ar naftas produktu cauruļvadiem. Šajās vietās drošību nodrošina speciāli

mākslīgie vaļņi jeb uzbērumi ar aizsargājošiem slāņiem, kuru konstrukcijā iestrādāti vairāki risinājumi iespējamu avārijas seku ierobežošanai. **Viens no būtiskākajiem elementiem ir speciāla membrāna, kas avārijas gadījumā paredzēta naftas produktu aizturēšanai, neļaujot tiem nonākt apkārtējā gruntī, gruntsūdeņos vai tālāk Sarkandaugavā.** Drenāžas sistēmā uzstādīti sensori, kas spēj konstatēt naftas produktu klātbūtni, savukārt speciāli aizbīdņi nepieciešamības gadījumā automātiski noslēdz sistēmu, ierobežojot piesārņojuma tālāku izplatīšanos.

Drošības risinājumi attiecas arī uz pašu satiksmi. Uz pārvada izvietotās mainīgās informācijas zīmes ļauj operatīvi brīdināt autovadītājus un citus satiksmes dalībniekus par iespējamu apdraudējumu, bet nepieciešamības gadījumā – pilnībā apturēt kustību. Tādējādi objektā izveidota daudzpakāpju drošības sistēma, kas apvieno būvkonstrukciju aizsardzību, automātisku piesārņojuma kontroli un iespēju ātri reaģēt uz ārkārtas situāciju.

Saspiestie termiņi, materiālu piegāde

Viens no lielākajiem projekta izaicinājumiem bija saspiestie termiņi. Būvdarbu līgums tika noslēgts 2024. gada jūnijā, un darbi sākās tā paša gada 2. augustā. Sākotnējais uzstādījums bija noslēgt būvdarbus 2025. gada decembrī. Tomēr būvdarbu laikā tika atklāti papildus veicamie darbi, kas netika iekļauti sākotnējā projektā, – inženiertīklu pārnese balstu izbūves zonā un grunts piesārņojums. Arī materiālu piegādes kļuva par sāpīgu jautājumu. Daļai materiālu piegāde tika veikta no Ķīnas pa jūras ceļu, bet ģeopolitiskās situācijas dēļ bija jāmeklē alternatīvi maršruti, izmantojot dzelzceļu. Tāpat bija jārēķinās ar izejvielu un tehnikas cenu pieauguma izmaksām asfaltēšanas darbiem un bitumena produktiem. **Šādos apstākļos faktiskās būvniecības izmaksas un tirgus situācija mainījās krietni ātrāk par valstī noteiktajiem cenu indeksācijas statistikas rādītājiem, tādēļ arī būvniecības līgumu izpildei bija nepieciešama papildu pielāgošanās.**

Tvaika ielas pārvads ir projekts, kurā vienlaikus bija jārēķinās ar sarežģītu ģeometriju, intensīvu satiksmi, blīvu inženiertīklu izvietojumu, dzelzceļu, upi un ostas darbību. Šie faktori, kā arī saspiestie termiņi lika jo īpaši domāt par maksimāli efektīvu būvdarbu plānošanu un organizēšanu. Lai paātrinātu procesu, tika pārskatīti arī atsevišķi konstrukciju izbūves risinājumi. Piemēram, mainot spriegošanas secību, darbu organizāciju izdevās paplašināt līdz 5 paralēliem virzieniem. Tas būtiski mainīja būvniecības loģiku: tā vietā, lai 8 laiduma konstrukcijas būvētu stingri secīgi, vairākus posmus varēja realizēt vienlaikus.

50

Jana Grīnhofa, Rīgas brīvostas pārvaldes projektu vadītāja:

– Kundziņsalas attīstība pēdējos gados arvien ciešāk saistās ar jautājumu par to, kā nodrošināt ērtu un efektīvu satiksmi uz vienu no nozīmīgākajām Rīgas ostas teritorijām, vienlaikus nepalielinot kravas transporta slodzi pilsētas centrā. Viens no fundamentālajiem risinājumiem bija jauna satiksmes savienojuma izveide, kas ļautu pārkārtot līdzšinējās transporta plūsmas un uzlabot nokļūšanu gan ostas teritorijā, gan Kundziņsalas apkaimē. Ar šo mērķi arī sākās projekta iecere.

Līdz šim autotransporta kustību uz salu nodrošināja divi tilti ar atšķirīgu pieejamību. Viens no tiem savieno Kundziņsalu ar Aptiekas ielas apkārtni un ir brīvi izmantojams pilsētas satiksmei, savukārt otrs – Uriekstes ielas tilts atrodas ostas slēgtajā teritorijā ar ierobežotu publisku piekļuvi. Jaunās infrastruktūras nozīme līdz ar to sniedzas tālāk par vienkāršu vēl viena savienojuma izveidi – tās uzdevums ir pārskatāmāk sasaistīt ostas teritoriju ar Rīgas kopējo transporta sistēmu. **Jaunais savienojums kopā ar Austrumu maģistrāli un Daudersalas pārvadu veido daļu pilsētas iekšējā apvedceļa, radot iespēju kravas transportam uz ostu un no tās pārvietoties, nešķērsojot Rīgas centrālo daļu.** Tas ir būtiski pilsētai, kurā kravu plūsma nav mazsvarīga ikdienas satiksmes daļa: Kundziņsalas virzienā ik gadu dodas aptuveni 360 000 kravas automašīnu jeb vidēji ap 1000 smago transportlīdzekļu dienā.

Tādējādi jaunā savienojuma izveide skatāma plašākā kontekstā – tā ir daļa Rīgas transporta infrastruktūras pārkārtošanas, kuras mērķis ir efektīvāk novirzīt ostas kravu plūsmu un vienlaikus mazināt tās klātbūtni pilsētas centrālajā satiksmes telpā. Līdztekus ceļu tīklam Kundziņsalā tiek attīstīta arī robežkontroles, piekļuves kontroles un digitalizētas loģistikas infrastruktūra. Pēc Rīgas brīvostas pārvaldes pasūtījuma Kundziņsalā izbūvēts arī jauns ostas kontroles punkts. Tā infrastruktūrā pārvalde ieguldījusi 1,3 miljonus eiro, paredzot 6 joslu transporta kustību un automatizētus kontroles procesus. Numura zīmju automātiska atpazīšana, digitāla kravu datu aprite un integrācija ar kontroles dienestu informācijas sistēmām paredzēta kā vienota piekļuves kontroles sistēma. Tādējādi fiziskā transporta infrastruktūra tiek papildināta ar digitālu slāni, kas paredzēts ostas drošībai un loģistikas procesu efektivitātei.

Ansis Zeltiņš, Rīgas brīvostas pārvaldnieks:

– Kundziņsalas industriālā teritorija ir viens no svarīgākajiem multimodālajiem mezgliem Rīgas ostā, kas patlaban piedzīvo dinamisku izaugsmi. Kundziņsalā bāzēti vadošie ostas loģistikas uzņēmumi, un tieši te šobrīd tiek īstenoti arī vairāki valstiski nozīmīgi stratēģiski attīstības projekti. **Ir plānots, ka jau tuvākajos gados Kundziņsalā darbību sāks vismaz 7 jauni uzņēmumi – kravu termināļi, loģistikas centri, enerģētikas uzņēmumi un viedas ražotnes.** Šāda mēroga attīstība nav iedomājama bez efektīva savienojuma ar pilsētas un valsts transporta tīklu. Jaunais satiksmes pārvads dos iespēju Kundziņsalā veidot vēl pieejamāku uzņēmējdarbības vidi, kur vienkopus attīstīties ilgtspējīgai enerģētikai, modernai rūpniecībai un viedai loģistikai.

Aigars Polis-Āboliņš, atbildīgais būvuzraugs, SIA Firma L4:

– Šis bija tehniski sarežģīts un ļoti apjomīgs projekts, kurā vienlaikus nācās strādāt ar plašu inženierkomunikāciju klāstu: no vājstrāvas tīkliem līdz augstsprieguma līnijām, no lietusūdens kanalizācijas līdz naftas cauruļvadiem. Daudzi risinājumi bija jāprecizē un jāpielāgo jau būvdarbu gaitā, jo industriālajā vidē ne vienmēr iespējams visu paredzēt projekta izstrādes posmā.

Viens no tehniski sarežģītākajiem posmiem bija ceturtā estakāde virs Sarkandaugavas, kur metāla siju montāža notika astoņu metru augstumā no speciāli izbūvētas darba platformas. Savukārt Tvaika ielas zonā lielākais izaicinājums bija esošo inženierkomunikāciju blīvums. Tur kabeļi un cauruļvadi atradās ļoti cieši cits citam līdzās, tāpēc pirms darbu sākšanas bija nepieciešams rūpīgi noskaidrot katras komunikācijas funkciju un tehnisko stāvokli, kā arī to, kuras no tām iespējams atslēgt. Atsevišķās vietās tas nozīmēja atteikties no tehnikas izmantošanas un rakšanas darbus veikt manuāli.

Būvdarbu laikā nācās reaģēt arī uz neparedzētām situācijām. Vienā no estakāžu zonām tika konstatēts iepriekš noticis naftas produktu piesārņojums gruntī, tādēļ darbi uz laiku bija jāpārtrauc, līdz piesārņojums tika likvidēts un teritorijā bija iespējams droši atsākt būvniecību. Šādos projektos būtiska ir spēja pielāgoties situācijām, kas atklājas jau būvdarbu laikā. Industriālā teritorija pati par sevi nosaka citus darba apstākļus: komunikāciju ir daudz, piekļuve atsevišķām zonām ir sarežģītāka un arī šķietami vienkārši darbi var prasīt ievērojami vairāk laika un resursu. Tieši šī sarežģītība vienlaikus padara projektu īpašu un tehniski interesantu.

NOSKAIDROTAS **2026. GADA VĒRTĪGĀKĀS ĒKAS** BALTIJAS VALSTĪS

Foto Valters Poļakovs,
Madara Pumpure

Starptautiskā konkursa Ilgtspējība arhitektūrā, būvniecībā, dizainā 2026, kurā tika iesniegti pieteikumi no Baltijas valstīm, rezultāti tika paziņoti 2026. gada 10. septembrī, piedaloties pasūtītājiem, arhitektiem un būvniekiem no Latvijas un kaimiņvalstīm.

Izteikti konkursa līderi un Grand Prix 2026 ieguvēji bija divi pieteiktie projekti:

• **SANCTUM retrīta centrs Viļņas reģionā Lietuvā.** Pasūtītājs Lina Tvarijonavičienė. Projekts Arhitektūras studija arches, Arūnas Liola, Greta Gulbinskė, Edgaras Neniškis, Rolandas Liola. Būvnieks Kriautė. Būvuzraugs Keista.

• **Vēsturiskās kokvilnas manufaktūras LENTA kvartāls ēku pārbūve un jaunbūves Rīgā, Latvijā.** Pasūtītājs LENTA 12. Projekts NRJA, Uldis Lukševics. Būvnieks CIETKOKS. Būvuzraugs JI BŪVE.

Apbalvošanas ceremoniju vadīja konkursa organizatora – biedrības Building Design and Construction Council (BDCC) – vadītāja Gunita Jansone un biedrības Zaļās mājas vadītājs un Latvijas Koka būvniecības klastera izpilddirektors Kristaps Ceplis. Balvas pasniedza BDCC valdes locekle Agrita Lūse, Rīgas vicemērs Edvards Ratnieks, Būvniecības valsts kontroles biroja vadītāja Baiba Vītoliņa, BVKB Būvdarbu kontroles nodaļas vadītājs, konkursa žūrijas pārstāvis Sandris Celmiņš, Latvijas Nacionālās bibliotēkas padomnieks arhitektūras un kultūrpolitikas jautājumos Jānis Dripe, konkursa žūrijas pārstāve arhitekte Anna Vasiļjeva, konkursa žūrijas pārstāvji arhitekti Karel Kunnap (Igaunija), Rimantas Giedraitis (Lietuva), kā arī atbalstītāju pārstāvji Evita Domello (Monum) un Elīna Ozola (Pillar).

Viesus ar izcilu muzikālo sniegumu priecēja jaunais bungu spēles virtuozs Martins Heislers. Saviesīgā daļa turpinājās šarmantajā kafē Tobiass.

Paldies konkursa atbalstītājiem **Pillar**, **Monum**, **CLT Profi** un **Brikers**!

Plašāks apskats drukātajā un digitālajā izdevumā
Apskats Arhitektūra Būvniecība Dizains,
kā arī www.buvniekupadome.lv/Konkursi

Ilgtspējīgākā ēka 2026

1. vieta. **Biroju ēka Satekles Biznesa Centrs, Rīga, Latvija.** Pasūtītājs Satekles Biznesa Centrs. Projekts SN&L (Sarma & Norde Arhitekti un Lauder Architects). Labiekārtojums ALPS, interjers H2E. Būvnieks Bukoteks. Būvuzraugs Forma 2.

2. vieta. **VMG Technics R&D Park, Klaipēda, Lietuva.** Pasūtītājs VMG Technics. Projekts arches, Edgaras Nenišķis. Būvnieks Kalvasta.

MONUM
CLT Profi
pillar
International
Award for
Sustainability
in Architecture
Construction
and Design
in Baltics 2026

3. vieta. **Kultūras un radošo industriju atbalsta centrs TabFab, Rīga, Latvija.** Pasūtītājs un būvuzraugs Valsts nekustamie īpašumi. Projekts NRJA, Uldis Lukševics. Būvnieks Marels Būve. Būvuzraugs Baltline Globe.

3. vieta. **GEMOSS ofisa, apartamentu un mazumtirdzniecības funkcijas ēka, Liepāja, Latvija.** Pasūtītājs GEMOSS. Projekts A Projekts. Būvnieks ML Būve, SK Lauktehnika.

Atzinības nominācijā Ilgtspējīgākā ēka 2026 saņēma **Prototipēšanas darbnīca Rīgā Makerspace, Skatuves mākslu dekorāciju darbnīcu un mēģinājuma zāļu komplekss, Meirānu iela 2, Rīga, Kuldīgas Tehnoloģiju un tūrisma tehnikums, apartamentu komplekss Augustīnes dārzs Rīgā**.

Ilgtspējīgākais projekts 2026 – dzīvokļu un apartamentu ēkas

1. vieta. **Apartamentu komplekss Piliamiestis, Kauņa, Lietuva.** Pasūtītājs un būvnieks YIT Lithuania. Sākotnējā arhitektūras koncepta attīstītājs Kita Kryptis, konceptu attīstīt turpināja JP Architektūra un Viltekta.

MONUM
BRIKERS
CLT Profi
Grand Prix
Sanctum.
Nature Retreat Cente
Vilniaus r., Lithuania
Client Lina Tvarijonavi
Project Architects stu
Arūnas Liola, Greta G
Edgaras Neniškis,
Rolandas Liola.
General Contractor K
Supervisor Keista

1st place

the winner
of Award
for Sustainability
in Architecture,
Construction
and Design
in Baltics 2026

2. vieta. **Apartamentu komplekss Āgenskalna Lietus Dārzs, Rīga, Latvija.** Pasūtītājs, attīstītājs Hanzas Nami. Projekts OAD (Open Architecture Design), Zane Tetere-Šulce. Labiekārtojuma projekts LandShape, in cooperation with OAD.

3. vieta. **Dzīvokļu komplekss Promenādes mājas, Rīga, Latvija.** Pasūtītājs un būvnieks Monum. Projekts PBR. Būvuzraudzība Marčuks.

Atzinību nominācijā Ilgtspējīgākais projekts 2026 – dzīvokļu un apartamentu ēkas saņēma **Dzīvokļu kompleksa projekts Tērbatas Lofti, Rīga, Latvija.**

Ilgtspējīgākais projekts 2026 – sabiedriska ēka

1. vieta. **Dispečeru kontroles un fatu centrs Jāņciems. Rīga, Latvija.** Pasūtītājs Augstsprieguma tīkls. Projekts Firma L4. Būvnieks Newcom Construction. Būvuzraugs Geo Consultants.

2. vieta. **Biroju ēka, Sigulda, Latvija.** Pasūtītājs VITA mārkets. Projekts Arhitektu birojs Loft. Būvnieks Konsors Construction. Būvuzraudzība Fabrum.

3. vieta
Dzīvojamās ēkas projekts ilgtermiņa aprūpes pakalpojumu sniegšanai. Pasūtītājs Labklājības ministrija, Šampētera nami, MAGNUM SOCIAL & MEDICAL CARE, Bauskas pašvaldība. Projekts CMB, Zane Koroļa.

Ilgtspējīgākā koka ēka 2026

1. vieta. **Kokaudzētava Zābaki, Krimulda, Latvija.** Pasūtītājs Latvijas Finieris. Projekts Mark arhitekti. Būvnieks UPB, CLT Profi.

2. vieta. **Salaspils 7. pirmsskolas izglītības iestāde, Latvija.** Pasūtītājs Salaspils pašvaldība. Projekts MADE arhitekti, Miķelis Putrāms. Būvnieks Pillar Contractor. Būvuzraugs PROKRIAL.

3. vieta. **Mežu pētīšanas stacija. Pasūtītājs Mežu pētīšanas stacija.** Projekts Baltex Group. Būvnieks CLT Profi.

Atzinību nominācijā Ilgtspējīgākā koka ēka 2026 saņēma **Kamer B apartamentu ēka Eindhoven, Netherlands.**

Ilgtspējīgākais labiekārtojums 2026

1. vieta. **Ludzas Lielā Ezerkrasta promenāde.** Pasūtītājs Ludzas novada pašvaldība. Projekts KEM, Mārtiņš Kiščenko. Būvnieks Riviera L. Būvuzraugs Viatesti.
2. vieta. **Jēkabpils dambja rekonstrukcija, Latvija.** Pasūtītājs Jēkabpils pašvaldība. Projekts Meliorprojekts. Labiekārtojuma projekts Laura Lāce, Sintija Neparte. Būvnieks Jēkabpils PMK. Būvuzraugs Firma L4.

3. vieta. **7. tramvaju līnijas pagarinājums un mobilitātes punkta Ķengarags izbūve, Rīga, Latvija.** Pasūtītājs Rīgas satiksme. Projektē&Būvē CBF SIA Binders. Sliežu ceļa izbūve SMA, Baltijas Būve.

3. vieta. **Kovšu ezera krastmalas labiekārtojums, Rēzekne, Latvija.** Pasūtītājs Rēzeknes dome. Projekts 5.iela, Ints Pujāts, Ija Rudzīte. Būvnieks Latgalia. Būvuzraugs PS Akorda&Firma L4.

Atzinības nominācijā Ilgtspējīgākais labiekārtojums 2026 saņēma **Biroju komplekss Pārslas ielā, Rīga, Latvija**, **Daugavpils cietokšņa dārza rekonstrukcija**, **Apartamentu ēkas Hanzas Sirds labiekārtojums**, **Pagalma Augustīnes dārzs labiekārtojums, Rīga, Latvija**.

1st place

Recognition

of Long-Term Care Services

MONUM

Client Augstsprieguma tīkls
Project Firma L4
Contractor Newcom Construction
Supervision Geo Consultants

Ilgtspējīgākā studentu ideja 2026

1. vieta. **Valters Jānis Kalniņš.** Rīgas Lutera draudzes Baznīcas durvju vērtnes restaurācija, Rīgas Celtniecības koledža.

Atzinības nominācijā Ilgtspējīgākā studentu ideja 2026 saņēma Latvijas Biozinātņu un Tehnoloģiju augstskolas studenti – **Amanda Saleniece**, **Baiba Ošleja** (LV), **Elīna Kalniņa** (LV), **Kristiina Torim** (EST), **Deividas Zalieckas** (SK), **Hanna Marleen Kits** (EST), **Matúš Dudáš** (SK), **Elīza Marija Zeiza**, **Vanesa Solovjova**.
Rīgas Tehniskās universitātes studenti – **Alise Pļaviņa**, **Daniils Dāvis Semjonovs**, **Dmitrijs Jeršovs**, **Elizabete Rode, Emima Vatuļina, Kārlis Zalāns, Marina Ļvova, Renāte Smilga**, **Valters Mazjūlis**.

Konkursam ir 5 nominācijas – Ilgtspējīgākā ēka, Ilgtspējīgākais projekts (sabiedriska ēka un dzīvokļu ēka), Ilgtspējīgākā koka ēka, Ilgtspējīgākais teritorijas labiekārtojums, Ilgtspējīgākā studentu ideja. Šogad kopumā tika saņemti 47 pieteikumi, kurus izvērtēja starptautiska žūrija.

Plašāka informācija **www.buvniekupadome.lv/Konkursi**
Gunita Jansone, gunita.jansone@inbox.lv, 29407147
Agrita Lūse, agrita.luse@gmail.com, 28373794

Office, apartment
and retail building

RĪGA
MONUM

Project Sampling

RĪGA
MONUM
pillar

MONUM
pillar

Client and construction Monum.
Project PBR. Supervisor Marčuks.

Residential building
Recognition
Residential complex
Tērbatas Loft

Construction Konsors Construction
Supervisor Fabrum

2026. GADA VĒRTĪGĀKĀS ĒKAS
BALTIJAS VALSTĪS

GRAND PRIX 2026

SANCTUM RETRĪTA CENTRS
VIĻŅAS REĢIONĀ LIETUVĀ.

Pasūtītājs Lina Tvarijonavičienė.
Projekts Arhitektūras studija arches, Arūnas Liola, Greta Gulbinskė, Edgaras Neniškis, Rolandas Liola.
Būvnieks Kriautė.
Būvuzraugs Keista.

GRAND PRIX 2026

VĒSTURISKĀS KOKVILNAS MANUFAKTŪRAS LENTA KVARTĀLS ĒKU PĀRBŪVE UN JAUNBŪVES
RĪGĀ, LATVIJĀ.

Pasūtītājs Lenta 12.
Projekts NRJA, Uldis Lukševics.
Būvnieks Cietkoks.
Būvuzraugs JI Būve.

ILGTSPĒJĪGĀKĀ KOKA ĒKA 2026
1. VIETA.

KOKAUDZĒTAVA ZĀBAKI
KRIMULDA, LATVIJA.

Pasūtītājs Latvijas Finieris.
Projekts Mark arhitekti.
Būvnieks UPB, CLT Profi.

ILGTSPĒJĪGĀKĀ ĒKA 2026
1. VIETA.

BIROJU ĒKA SATEKLES BIZNESA CENTRS
RĪGA, LATVIJA.

Pasūtītājs Satekles Biznesa Centrs.
Projekts SN&L (Sarma & Norde Arhitekti un Lauder Architects). Labiekārtojums ALPS, interjers H2E. Būvnieks Bukoteks.
Būvuzraugs Forma 2.

ILGTSPĒJĪGĀKAIS LABIEKĀRTOJUMS 2026
1. VIETA.

LUDZAS LIELĀ EZERKRASTA PROMENĀDE

Pasūtītājs Ludzas novada pašvaldība.
Projekts KEM, Mārtiņš Kiščenko.
Būvnieks Riviera L.
Būvuzraugs Viatesti.

ILGTSPĒJĪGĀKAIS PROJEKTS 2026 - SABIEDRISKA ĒKA
1. VIETA.

DISPEČERU KONTROLES UN FATU CENTRS JĀŅCIEMS
RĪGA, LATVIJA.

Pasūtītājs Augstsprieguma tīkls.
Projekts Firma L4.
Būvnieks Newcom Construction.
Būvuzraugs Geo Consultants.

ILGTSPĒJĪGĀKAIS PROJEKTS 2026 - DZĪVOKĻU UN APARTAMENTU ĒKAS
1. VIETA.

APARTAMENTU KOMPLEKSS PILIAMIESTIS
KAUŅA, LIETUVA,

Pasūtītājs un būvnieks YIT Lithuania.
Sākotnējā arhitektūras koncepta attīstītājs Kita Kryptis, konceptu attīstīt turpināja JP Architektūra un Viltekta.

Skolas iela 2, Salaspils, kultūras nama Enerģētiķis pārbūves projekts. Pasūtītājs **Salaspils novada pašvaldība**. Projekts **PS Arhitekti**, arhitekti **Edijs Levins**, **Agnese Levina** (**Levins Arhitekti**) sadarbībā ar **Ivetu Lūsi**. Būvprojekta vadītāja arhitekte **Ilze Rikmane-Poča**. Būvkonstrukcijas izstrādāja **arhitektu birojs PBR**. Labiekārtojuma autore **ainavu arhitekte Maija Tabaka**. Būvnieks **PS Kopceltne – Pro Dev** un **Newcom Construction**. Būvuzraugs **BaltLine Globe**. Ēkas pārbūvē izmantoti publiskie līdzekļi – Salaspils pašvaldības nodokļu maksātāju nauda aptuveni 20 miljoni eiro.

SALASPILS **JAUNĀ KONCERTZĀLE**

AGRITA LŪSE
Foto Aleksandrs Kendenkovs, BDCC arhīvs

Kultūras nama Enerģētiķis pārbūves projekts ir viens no sarežģītākajiem un apjomīgākajiem projektiem, ko līdz šim realizējusi Salaspils novada pašvaldība. Projektā risināta komplicēta ēkas esošo būvkonstrukciju pastiprināšana, kā arī jautājumi, kas saistīti ar ēkas vēsturiskā veidola saglabāšanu, vienlaikus padarot ēku atbilstošu mūsdienu arhitektūras prasībām un integrējot to esošajā pilsētvidē. No padomju laika kultūras nama, kas bija paredzēts vienveidīgai izmantošanai, tas pārtapis multifunkcionālā kultūras centrā ar daudzveidīgām izmantošanas iespējām un plašu, labiekārtotu ārtelpu.

Salaspils novada pašvaldības domes priekšsēdētājs Raivis Anspaks:

– Salaspils koncertzāles atklāšana šajā rudenī pāršķir ne tikai jaunu lapu kultūras dzīvē, bet arī domāšanas veidā kopumā, proti, tiekšanos uz mūsdienīgo un izcilību, kultūras un garīgo vērtību bagātināšanu. Salaspils koncertzālei jākļūst par mūsu kopienas identitātes daļu, kas veicina inteliģenci, izglītotību un savas kultūras vērtību izpratni visās paaudzēs.

Kas ir labas īstenotas arhitektūras pamatā?

Ikviena kvalitatīva objekta pamatā ir ne tikai arhitektūras risinājumi, bet arī pasūtītāja izpratne par labu arhitektūru, izvēloties metu konkursa uzvarētājus, finansējums, kā pietiek līdz pat ēkas nodošanai ekspluatācijā un kas neliek pēdējā brīdī taupīt uz detaļām un materiāliem, kā arī būvnieka un visu specializēto apakšuzņēmēju spēja rast precīzus tehniskos risinājumus atbilstoši projektam.

Nozīmīgs ir visu komandā iesaistīto speciālistu darbs un kompetence. Ja nav labas un veiksmīgas komandas vai finansējums ir nepietiekams, arhitektūra paliek uz papīra un nonāk plauktā. Salaspils koncertzāles projekts ir apliecinājis labāko iespējamo scenāriju – visu speciālistu kopīgu fokusēšanos uz mērķi visa projekta īstenošanas laikā.

Knuta Skujenieka dzeja koncertzālē

Dzejnieka Knuta Skujenieka (1936–2022) piemiņa radusi vietu pie galvenās ieejas, kur ar ēkas projekta autoru saskaņotā laukakmens izvēle ir atgādinājums par pamatīgumu, kas caurvijis K. Skujenieka daiļradi. Līdzās akmenim betona sienā ar lāzeru iegravētas rindiņas no K. Skujenieka dzejoļa.

Jāatzīmē, ka 2026. gadā, īsu brīdi pirms koncertzāles nodošanas ekspluatācijā, Salaspils novada pašvaldība iedibināja Knuta Skujenieka balvu atdzejā, kuru piešķir latviešu autoriem, kas snieguši nozīmīgu ieguldījumu atdzejošanā. Dzejnieka vārds dots arī konferenču, pasākumu un izstāžu zālei, kurā iespējams pulcēties aptuveni 200 apmeklētājiem. 2026. gada septembrī, kad koncertzāle vēl nebija oficiāli atvērta, tajā norisinājās Knutam Skujeniekam un viņa dzīvesbiedrei veltīti pasākumi, un līdzīgas tematikas pasākumi šeit paredzami arī turpmāk.

Japāņu parku kultūras elements

Iepazīstot ēku tās tapšanas stadijā, kad vēl tikai bija nojaušamas tās aprises un iespējams iepazīt sarežģītās būvniecības tehnoloģijas, kļuva skaidrs, ka jaunā koncertzāle būs nozīmīgs pienesums ne tikai apkaimei, bet arī tās viesiem, iespējams, kļūstot par nopietnu konkurentu Rīgas kultūras telpai.

Pārdomātie arhitektūras risinājumi, telpiskā organizācija un funkcionālā loģika liek būvi uztvert kā vietu, kurā gribas atgriezties un baudīt arhitektūras kvalitāti gan iekštelpās, gan ārtelpā. Dienas laikā papildu dizaina elementu rada gaismēnu spēle, ko veido plašie stiklojumi.

Ēkas novietne nav mainīta, kā arī saglabātas nestspējīgās konstrukcijas, tāpēc būve, lai arī tajā ir daudz jaunu nesošo apjomu, atbilst pārbūves definīcijai. Jaunas ēkas vizītkarte un pirmais iespaids ir apkārtējā vide un tās labiekārtojums, kas ļauj būves apjomu uztvert no dažādiem skatu punktiem.

Salaspils koncertzāles labiekārtojums piedzīvojis vērienīgu pārbūvi, radot ērtu vidi dažāda vecuma cilvēkiem. Izveidoti soliņi un pastaigu celiņi, rotaļu laukums bērniem, kā arī iespējas iepazīt augus un apstādījumus tiem, kuri novērtē dabu. Labiekārtojuma monolītā betona laukumi ir slīpēti, deformācijas šuves tos sadala lielos kvadrātos, bet daļa laukuma ar lēzenu amfiteātri piemērota vasaras āra koncertu norisei.

No japāņu kultūras aizgūts īpašs strūklakas veids, kurā nevis plūst un čalo ūdens, bet ar specifisku sprauslu palīdzību tiek radīts miglas mākonis. Bezvējā tas saglabā formu, bet vējainā laikā organiski ieplūst apkārtējos apstādījumos. Nakts laikā papildu noskaņu rada apgaismojums, kas izceļ dārzu un padara celiņus labi pārskatāmus. Visu funkciju darbību iespējams digitāli regulēt no blakus izbūvētās pazemes tehniskās telpas.

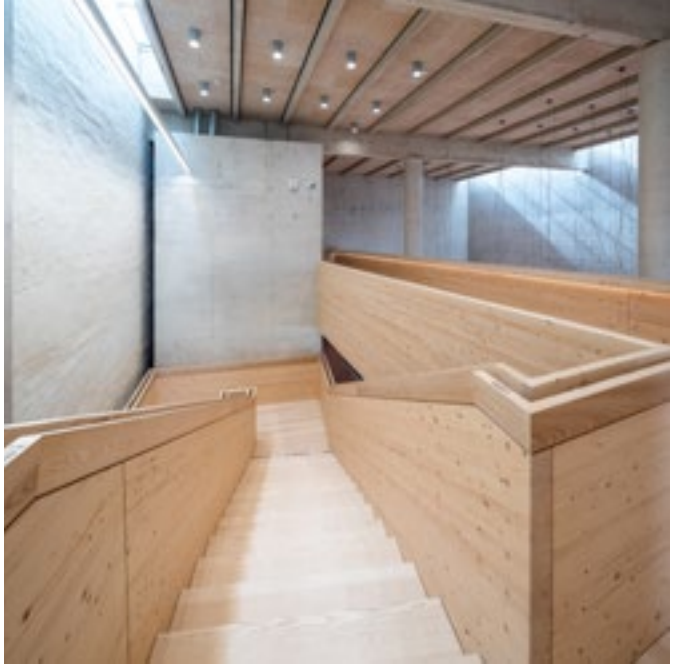
Jaunā parka izveide gan prasīja dažu koku likvidāciju un dažu koku pārstādīšanu un ieaudzēšanu citviet Salaspilī, kur to norādīja Salaspils pašvaldības ainavu arhitekti. Būvspeciālisti sekoja līdzi pārstādīto koku jaunajai dzīvei, un, jāsaka, tā bija izdevusies – koki labi ieaugās. Labiekārtojumam piederīga ir arī tuvējā sabiedriskā transporta pietura, būvēta no betona un koka ar zaļo augu jumtu.

Tādas īpašas, Salaspils koncertzāles viesiem domātas autostāvvietas gandrīz nav, ir tikai dažas vietas, kas paredzētas darbiniekiem vai māksliniekiem. Tuvējā apkaime nav pārslogota, un ir diezgan viegli rast maksas vai bezmaksas stāvvietu savam auto uz pasākuma norises laiku.

Konstrukciju slogošana, paslēptās komunikācijas un īpašā betona grīda

Lai pamatotu iepriekš izbūvēto pārsegumu piemērotību jaunajai ēkas funkcijai, tika veikta pārbaude ar slogošanu, piesaistot RTU jomas speciālistus. Mūsdienu būvniecībā tā nav bieži izmantota tehnoloģija, tādēļ to var uzskatīt par unikālu risinājumu, kura pamatā ir precīzi aprēķini.

Aprēķinu programmatūrā tika iekļauti arī esošo pamatu un sienu pastiprināšanas parametri. Tehniski slogošana ietvēra precīza skaita un svara smilšu maisu izvietošanu uz jumta pārsegumiem, sensoru rādījumu nolasīšanu un pārsegumu izlieces kontroli. Pēc atslogošanas tika iegūti dati par konstrukcijas atgriešanos sākotnējā ģeometrijā laikā un izmērā. Mērījumu rezultātā secināts, ka pārsegumi ir konstruktīvi noturīgi un piemēroti turpmākajai ekspluatācijai.

Kā jau minēts, daļā ēkas izmantoti esošie pamati ar pastiprinājumu, bet citviet izbūvēti jauni lentveida un stabveida dzelzsbetona pamati.

Arhitektūras koncepts paredzēja inženiertehnisko iekārtu un sistēmu maksimālu paslēpšanu. Interjerā redzami vien delikāti un neuzkrītoši iebūvēti pieslēgumi – rozetes, skandas, slēdži. Lai to nodrošinātu, iekārtu izvietošanai izbūvēta īpaša pazemes tehniskā telpa, savukārt liela daļa kabeļu un cauruļvadu integrēti grīdu, sienu un griestu konstrukcijās.

Plānojot grīdas segumu, doma par apritīgo būvniecību bija laba, bet kritiku neizturēja tehniskie parametri. Pirmā ideja, veidojot grīdas segumu un domājot par atsauci uz vēsturi, uz kultūras namu Enerģētiķis un tā fasādē dominējošiem sarkanīgajiem ķieģeļiem, bija to ieklāt no monolītā betona, samaisīta ar demontēto ķieģeļu smalci, kuri betonam piešķirtu vēlamo toni. Diemžēl betona un ķieģeļu maisījums radīja pārāk mīkstu materiālu, nepiemērotu grīdu izbūvei publiskām telpām ar lielu noslodzi. Bija nepieciešams meklēt citu, radošu un tehniski atbilstošu risinājumu, ar ko piešķirt grīdām mālaini sarkanbrūno ķieģeļu toni. Kāds no meistariem izstrādāja tonēšanas recepti betonam (vairākkārt mēģinot un atrādot projekta autoriem), līdz tika iegūta projektam atbilstoša nokrāsa. Taču īpašo gala recepti paturēja noslēpumā… Jaunā grīda, vizuāli līdzīga sarkanīgam granītam, rada iespaidu par tās ilgstošu lietošanu – kā arī bija domāts, pat izskatās pēc autentiskām, pirms desmitgadēm ieklātām grīdām padomju modernisma būvēs.

Saglabātā ķieģeļu siena, kura eksponējas divu stāvu augstumā vestibilā, Knuta Skujenieka zālē un citur ēkas interjerā, ir atsauce uz ēkas vēsturi – tā segta ar gaišu špakteļmasu, nepazudinot ķieģeļu faktūru. Autentiskā toņkārta gan nebija piemērota eksponēšanai, pārāk raiba minimālisma stila interjeram, tāpēc aizklāta.

Daudzfunkcionālas telpas

Koncertzāles iekštelpas sākas ar plašu ātriju, kurā publikas plūsmas mazināšanai paredzēti divi garderobes sektori. Plašie stiklojumi nodrošina bagātīgu dienas gaismu, savukārt obligātais stikla marķējums veidots no šaura, eleganta metāla profila. Vestibila centrālais akcents ir masīvas GLT koka kāpnes. Koks, betons un stikls dominē gan ēkas telpās un fasādē, tostarp plašajās pārkarēs, gan nesošajās konstrukcijās.

Rolans Poļačonoks, Pro Dev būvniecības projektu vadītājs:

– Salaspils koncertzāles pārbūve mums bija liels izaicinājums – sarežģīts, intensīvs un vienlaikus ļoti aizraujošs projekts. Ik dienu kopā ar projektētājiem un speciālistiem meklējām risinājumus un pieņēmām lēmumus, kas soli pa solim tuvināja mūs gala rezultātam.

Projektā netrūka unikālu risinājumu – no pamatu izbūves un iespaidīgo paneļu un koka konstrukciju montāžas līdz sarežģītām inženiersistēmām. Mums bija svarīga katra detaļa, tāpēc prasījām augstu kvalitāti gan no sevis, gan no sadarbības partneriem.

Šodien ir patiess gandarījums redzēt paveikto. Šis projekts mums ir devis ne tikai vērtīgu pieredzi, bet arī pārliecību, ka ar profesionālu komandu un neatlaidību var īstenot arī ļoti sarežģītas ieceres.

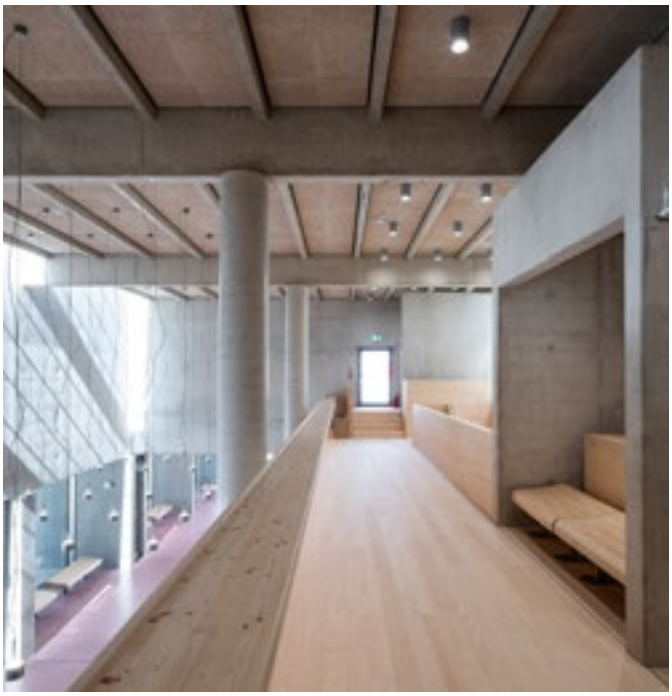

Deju zālēs izmantotas īpašas akustiskās stiklotās konstrukcijas ar augstu skaņas izolāciju. Augstie griesti ļauj dejotājiem un akrobātiem trenēt specifiskus vingrinājumus, bet amortizējošā grīda samazina traumu risku.

Lielajā zālē ir 504 sēdvietas, ieskaitot balkonu, un tās akustiku nodrošina īpaši elementi. Zāle veidota pēc black box principa, tāpēc tās konfigurāciju un sēdvietu skaitu var viegli pielāgot dažādiem režijas un scenogrāfijas risinājumiem. Lielajā zālē sēdvietas veido ar ritenīšiem aprīkoti krēslu bloki, kurus, ja vajag, var sabīdīt zem teleskopiskās tribīnes.

Lai gan slodzi izturīgo, industriālo parketu un koka sienu paneļus izgatavojuši dažādi ražotāji, abām virsmām panākts identisks melns tonis. Tas bija sarežģīti, jo bērzs un egle krāsu uzņem atšķirīgi, tāpēc katram materiālam bija jāizvēlas individuāli piemērots krāsojums.

Knuta Skujenieka zālē un lielajā koncertzālē mikroklimatu var regulēt atsevišķi manuāli vai automātiski ar ēkas vadības sistēmu (BMS). Tā pielāgo režīmu cilvēku skaitam,

Raimonds Leitēns,
Nord X, projektu vadītājs:

– Nord X uzņēmuma speciālistu pārziņā bija to betona konstrukciju pastiprināšana, kuras netika demontētas un tika atzītas par nestspējīgām un integrējamām jaunajā apjomā. Tie bija dzelzsbetona pamati, sienas un citi būvelementi. Nord X objektā izbūvēja visas betona konstrukcijas, kurām bija ieplānota eksponēta virsma, un tas prasīja papildu darbu ar veidņiem, tos pārklājot ar gluda finiera kārtu. Iegūtais estētiskais rezultāts ir atbilstošs projekta iecerei, betona gludajām plaknēm ir sava, pieskaņota vieta interjera dizaina stilā. Eksponētās betona virsmas ir izbūvētas gan ēkas iekštelpās, gan ārtelpās. Eksponēto betona virsmu izveide vienmēr ir bijis liels izaicinājums būvniekiem, jo nav ne mazākās iespējas labot paveikto, ja rodas kļūme. Nord X speciālistu kompetence ir augsta, ir pieredze eksponēto virsmu izbūvē gan inženierbūvēs, gan civilajās būvēs, gan klīnikās, gan izglītības iestādēs – objektos, kur bijušas īpašas prasības pret funkciju un estētiku.

Kopumā objekts nebija viegls, jo pārbūves vienmēr ir piepildītas ar nezināmiem riskiem, kuri mēdz atklāties ilgi pēc objekta izpētes un projektēšanas – būvniecības laikā. Un būvniekam ir nepieciešama pieredze un spēja reaģēt uz neparedzamajām situācijām.

nepieciešamajam svaigā gaisa apjomam, dienas gaismai, viedajām žalūzijām un citiem parametriem, izmantojot arī uz jumta izvietotās meteoroloģiskās stacijas datus. Galvenais mērķis ir cilvēku komforts. Modernās apskaņošanas un mākslīgā apgaismojuma tehnoloģijas ļauj viegli iestatīt dažādus režīmus un efektus koncertiem, konferencēm, izrādēm, multimediālai scenogrāfijai un citiem pasākumiem. Tas piesaista gan publiku, gan radošos māksliniekus, kuri šeit var īstenot daudzveidīgas performanču ieceres. Akustiskie risinājumi ļauj abās blakus esošajās zālēs vienlaikus rīkot salīdzinoši skaļus pasākumus, tiem savstarpēji netraucējot.

Virs skatuves izbūvētas trīs līmeņu apkalpes galerijas, kas paredzētas tehniskā personāla darbam un skatuves tehnoloģiju apkalpošanai.

Ēkā ir telpas darbiniekiem un māksliniekiem, kā arī mācību klases un nelielu semināru telpas, ko iespējams sadalīt ar bīdāmām sienām.

Edijs Levins, arhitekts, projekta autors:

– Salaspils kultūras nama pārbūvē telpa, konstrukcija un materiāls tika risināti kā vienots veselums. 20. gs. 80. gadu ķieģeļu un saliekamā dzelzsbetona ēka tika saglabāta tur, kur tās potenciāls bija izmantojams, vienlaikus pārskatot funkcionāli un tehniski neefektīvās daļas.

Projektēšanu sākām ar ēkas faktisko 3D uzmērījumu un digitāla modeļa izveidi. Tas ļāva precīzi nolasīt esošās konstrukcijas un jaunos apjomus veidot kā loģisku turpinājumu esošajai ēkai. Jaunās konstrukcijas netika maskētas – tās kļuva par arhitektūras telpas veidotājām. Esošā un jaunā saskares vietās meklējām nevis dekoratīvus, bet konstruktīvi pamatotus risinājumus.

Būtiska bija materiālu un būvniecības procesa racionalizācija. No nojauktajām ēkas daļām iegūtie materiāli atkārtoti izmantoti jaunajā būvniecībā un labiekārtojumā. Lielas, robustas, rūpnieciski izgatavotas būvdetaļas ļāva kontrolēt izpildījuma kvalitāti, racionalizēt montāžu un vienlaikus saglabāt arhitektonisko izteiksmību.

Ēkas funkcija ir paplašināta ar transformējamu lielo zāli, mazo zāli un telpām dažādām kopienas aktivitātēm. Tehnoloģiskā infrastruktūra un transformējamas telpas ļauj vienā ēkā uzņemt atšķirīgus notikumus – no izrādes un koncerta līdz izstādei vai modes skatei.

Mūsu mērķis bija radīt neitrālu, nosvērtu fonu mainīgam saturam, kur uzmanības centrā ir cilvēks. Dabiskie materiāli, eksponētās konstrukcijas un ēkai īpaši izstrādātās detaļas veido vienotu sistēmu, kur jaunais nav nošķirts no esošā. Energoefektivitāti, inženiertehniskos risinājumus un labiekārtojumu risinājām kā vienotu arhitektūras uzdevumu.

VĒL MAZLIET SAULES...

DZELTENAIS IR ENERĢIJA UN DZĪVESPRIEKS. JA PAR DAUDZ, TAD GAN TAS TRACINA.

VASARĀ UZKRĀTĀ SAULE UN VITAMĪNI LAI IR LIELISKS ENERĢIJAS AVOTS RUDENS TUMSĀ! ARĪ CIDONIJU SĪRUPS NODERĒS!

Foto Madara Pumpure.
Stils Gunita Jansone.

IZSTĀDE PA PIE SKARI – VIENALDZĪGO NEBŪS

Izstādes interjera foto
Paula Hamčanovska

Kustība, tuvība, pieskāriens. Kaut kur starp šiem trim vārdiem paslēpies solis tuvāk – un tikšanās.

Fotogrāfija satur gaismu, kas jau aizgājusi. Māls patur roku, kas jau atkāpusies. Katrs savā veidā glabā to, kā vairs nav klāt, bet joprojām elpo formā un ēnā.

Robeža starp tiem nav līnija, bet plaisa, caur kuru ielaužas gaisma – vieta, kur plakne sapņo par dziļumu, un dziļums atceras plakni. Tur, šajā klusajā spraugā starp diviem medijiem, dzimst kaut kas trešais, kam vēl nav vārda.

Pietiek ar vienu soli ārpus rāmja, lai pasaule pagrieztos citādi. Šī izstāde ir uzaicinājums uz šo soli – palikt reizē iekšā un ārā, jo ārpus rāmja nav tukšuma. Tur sākas iespēja pieskarties tam, kas līdz šim bija tikai nojausts.

Pa pie skari ir neparasta izstāde, kas durvis vērusi **Zeit mākslas telpā** un aplūkojama **līdz 2. novembrim**. Šī izstāde ir **fotomākslinieka Valtera Poļakova un neirologes Sandras Vestermanes kopdarbs**, kā kuratore veiksmīgi debitējusi interjeriste **Sonora Kauliņa**.

Keramika un fotogrāfija, kur viens mākslas veids lieliski papildina otru. Šeit atradīsiet kādu fotogrāfiju arī ar provokatīvu sižetu, bet, kā jau fotomākslinieka daiļradē ierasts, viņa darbus raksturo smalka gaume un estētika. Sandras

Vestermanes darbus caurvij krāsu prieks un ļaušanās eksperimentiem ar formām, daļā darbu ārste ir materializējusi savu redzējumu par to, kas notiek cilvēka smadzenēs.

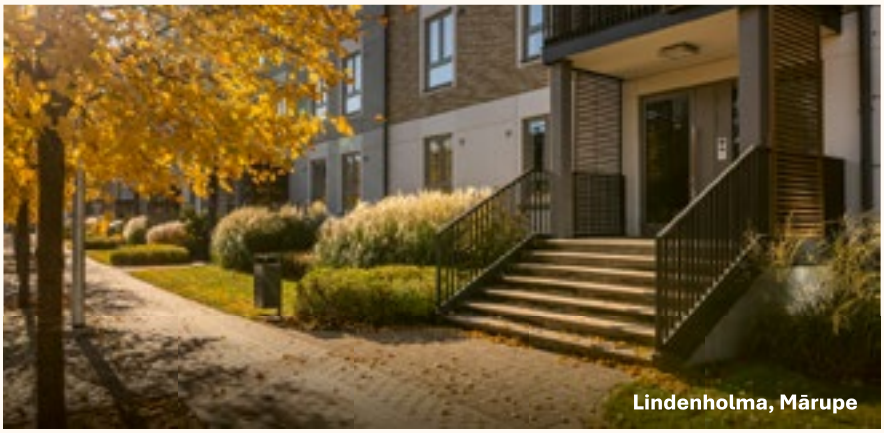
Valters Poļakovs, viens no izcilākajiem Latvijas fotomākslinieciem, ar fotomākslu nodarbojas vairāk nekā 25 gadus. Mākslinieks ir arī fotokluba Āgenskalns dibinātājs un vadītājs, fotomākslas pasniedzējs, pasniedzējs Kultūras un Ekonomikas augstskolā, pieprasīts speciālists prasīgu privāto pasūtītāju aprindās. Līdztekus mākslinieks vienmēr ir veidojis radošos projektus, izstādes, piemēram: Erotiskā fotomāksla (2024. g. kopā ar Gunitu Jansoni), Piedzimis piederīgs (2021), Gudro suņu brīvdienas (2019), Atklāties no jauna (2019), Ar saknēm Tēvzemē (2014), Latvijas bērni (2012), Viena diena bibliotēkas dzīvē (2010), Cerību laiks (2007).

Sandra Vestermane, neiroloģe, kognitīvo neirozinātņu maģistre. Keramika ārstei ir vieta, kur atslēgties no diagnozēm un precizitātes, vieta, kur drīkst kļūdīties, mēģināt vēlreiz, vieta enerģijas atgūšanai, radošuma izpausmei.

Izstāde aplūkojama Zeit mākslas telpā, Gaujas ielā 4, Līgatnē.

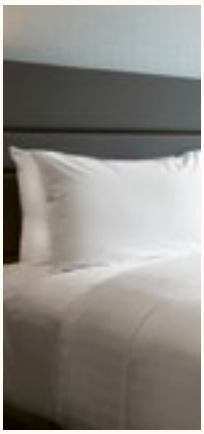
vastint.eu

mājas

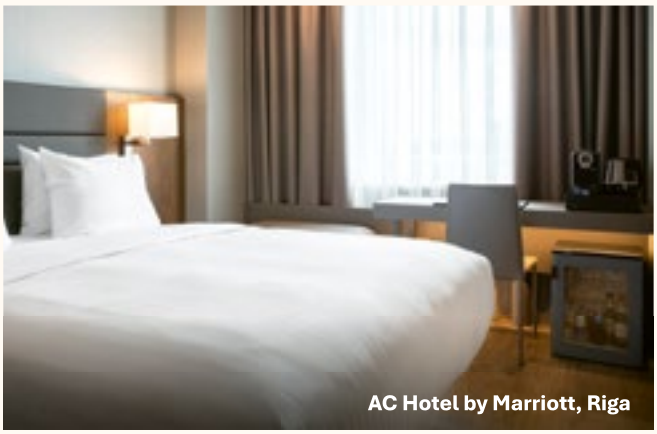

Lindenholma, Mārupe

Business Garden Riga, Mārupe

biroji

viesnīcas

AC Hotel by Marriott, Riga

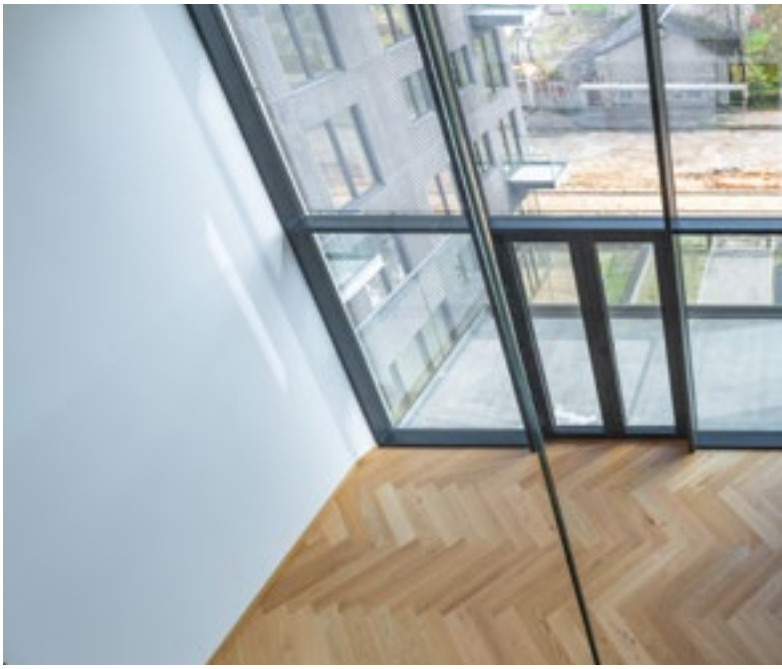
ar lepnumu attīstījis Vastint

Mēs esam mērķtiecīgs, uz kvalitāti orientēts nekustamo īpašumu investors. Attīstām un pārvaldām īpašumā esošus ilgtspējīgus birojus, mājokļus un viesnīcas visā Eiropā – vietas, kas radītas, lai vienotu cilvēkus. Šobrīd mūsu īpašumā un aktīvā pārvaldībā ir vairāk nekā 1,4 miljoni m^2 iznomājamās platības: 69 biroju ēkas, 50 viesnīcas un 533 īres dzīvokļi. Vēl 278 tūkstoši m^2 ir būvniecības stadijā. Apmeklējiet mūsu tīmekļvietni, lai uzzinātu vairāk un sazinātos ar mums.

mērķtiecīgs, uz kvalitāti orientēts nekustamā īpašuma investors

VASTINT

PREMIUM DZĪVOJAMAIS PROJEKTS **SKANSTES REZIDENCES**

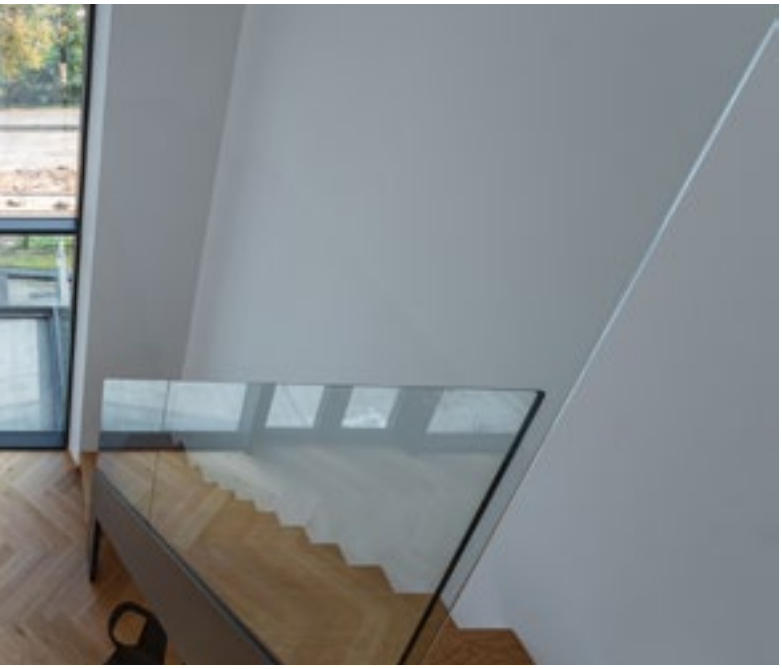

SIA Mapri Būve īstenojusi jauna divu daudzdzīvokļu ēku kompleksa Skanstes Rezidences būvniecību Grostonas ielā 9, netālu no Rīgas centra. Projekta attīstītāji ir Igaunijas nekustamo īpašumu uzņēmumi Invego un Reterra, ģenerālbūvnieks – SIA Mapri Būve, savukārt arhitektūras koncepciju izstrādājis Salto Architects sadarbībā ar SIA Tectum. Skanstes Rezidences veido divas astoņstāvu daudzdzīvokļu ēkas, ko savieno kopīgs vestibils un pazemes autostāvvieta; kompleksā paredzēti 67 dzīvokļi. Projekta kopējais investīciju apjoms sasniedz 14 miljonus eiro. 2025. gada 18. jūnijā tika iemūrēts pamatakmens, 2026. gada 17. februārī atzīmēti spāru svētki.

Skanstes apkaimes urbānais tēls

Ilgu laiku pietiekami nenovērtēta, Skanste pēdējās desmitgades laikā kļuvusi par vienu no intensīvāk attīstītajām teritorijām Rīgas centrālajā daļā. Apkaimes urbānais tēls turpina mainīties, pakāpeniski iegūstot arvien izteiktāku pilsētvides identitāti. Vēsturiski šeit atradās pilsētas ganības, vēlāk – iedzīvotāju mazdārziņi, savukārt mūsdienās Skanste veidojas par nozīmīgu darījumu, kultūras un aktīvās atpūtas teritoriju. Vienlaikus būtiska ir dzīvojamās funkcijas attīstība, lai apkaime ārpus darba laika nekļūtu par monofunkcionālu biroju rajonu. Dzīvojamās apbūves pieaugums šajā kontekstā papildina jau izveidoto darījumu un publisko funkciju klāstu, un

Artūrs Sausiņš, SIA Mapri Būve valdes priekšsēdētājs:

– Skanstes Rezidenču būvniecība SIA Mapri Būve komandai bija iespēja īstenot tehniski sarežģītu arhitektūras ieceri. Uzņēmums labprāt uzņemas izaicinājumus, kuros nepieciešama gan precīza darbu izpilde, gan spēja rast risinājumus nestandarta situācijās.

kopā ar citiem dzīvojamo ēku projektiem Skanstes Rezidences veidos pilnvērtīgu darba, dzīves un pakalpojumu pilsētvidi. Salto Architects izstrādātajā arhitektūras koncepcijā akcentēta arhitektūras, ainavas, mākslas un konkrētās vietas konteksta mijiedarbība. Tā turpina projekta attīstītāju sākotnējo ieceri – arhitektūru, ainavu un mākslu uztvert kā savstarpēji saistītu veselumu.

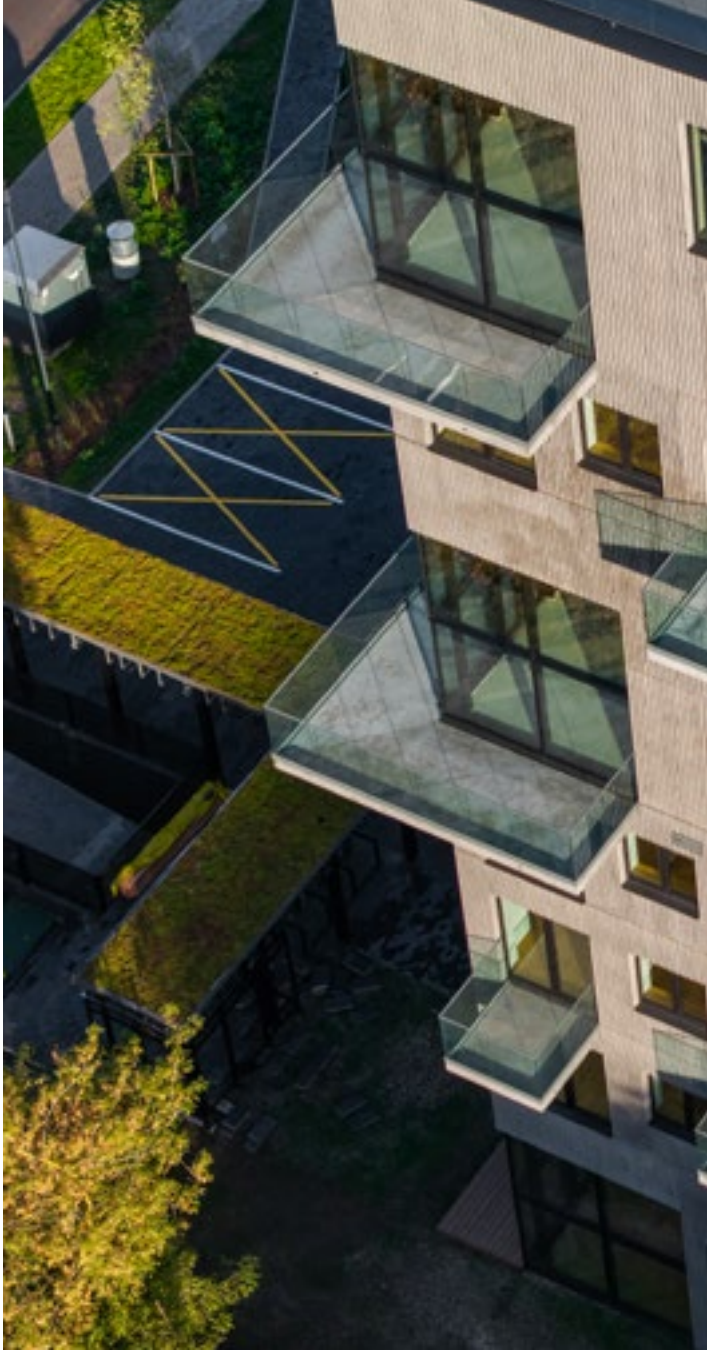
Tehniskā kvalitāte

Izvēloties SIA Mapri Būve par Skanstes Rezidences ģenerālbūvnieku, attīstītāji ņēma vērā gan iepriekšējo sadarbību, tostarp Parka kvartāla projektā Pārdaugavā, gan uzņēmuma vairāk nekā desmit gadu pieredzi Latvijā. Attīstītāju iecere šajā projektā bija apvienot premium segmenta dzīvojamai apbūvei raksturīgu arhitektūras kvalitāti ar mūsdienīgiem inženiertehniskajiem risinājumiem. Būvuzņēmuma SIA Mapri Būve līdzšinējā darbība aptver tehniski sarežģītu inženierbūvju, industriālo un ražošanas objektu, kā arī augstākās klases dzīvojamo ēku būvniecību.

Šādos objektos kvalitāte nozīmē mezglu precizitāti, materiālu savietojamību – arhitektoniskā betona izpildījuma fasādes un montāža, fasāžu ģeometrija, individuālās klimata sistēmas u.c. –, kā arī darbu secība tieši ietekmē gan ēkas nodošanu ekspluatācijā, gan garantijas perioda norisi un iespējamo defektu novēršanas procesu. Īpaši augstas prasības ir fasādes un logu savienojumu vietās. Jo lielāks stiklojums un arhitektoniski tīrāka fasādes vizuālā kompozīcija, jo pieaug montāžas ģeometrijas, gaisa un mitruma necaurlaidības slāņu nepārtrauktības, siltumtehnisko pieslēgumu un kontrolētas ūdens novadīšanas nozīme. Tādēļ ģenerālbūvnieka uzdevums ir vienlaikus koordinēt arhitektūras ieceri, tehniskos risinājumus un daudzu izpildītāju darbu, saglabājot vienotu kvalitātes līmeni visos projekta posmos.

Skats uz pilsētas ainavu

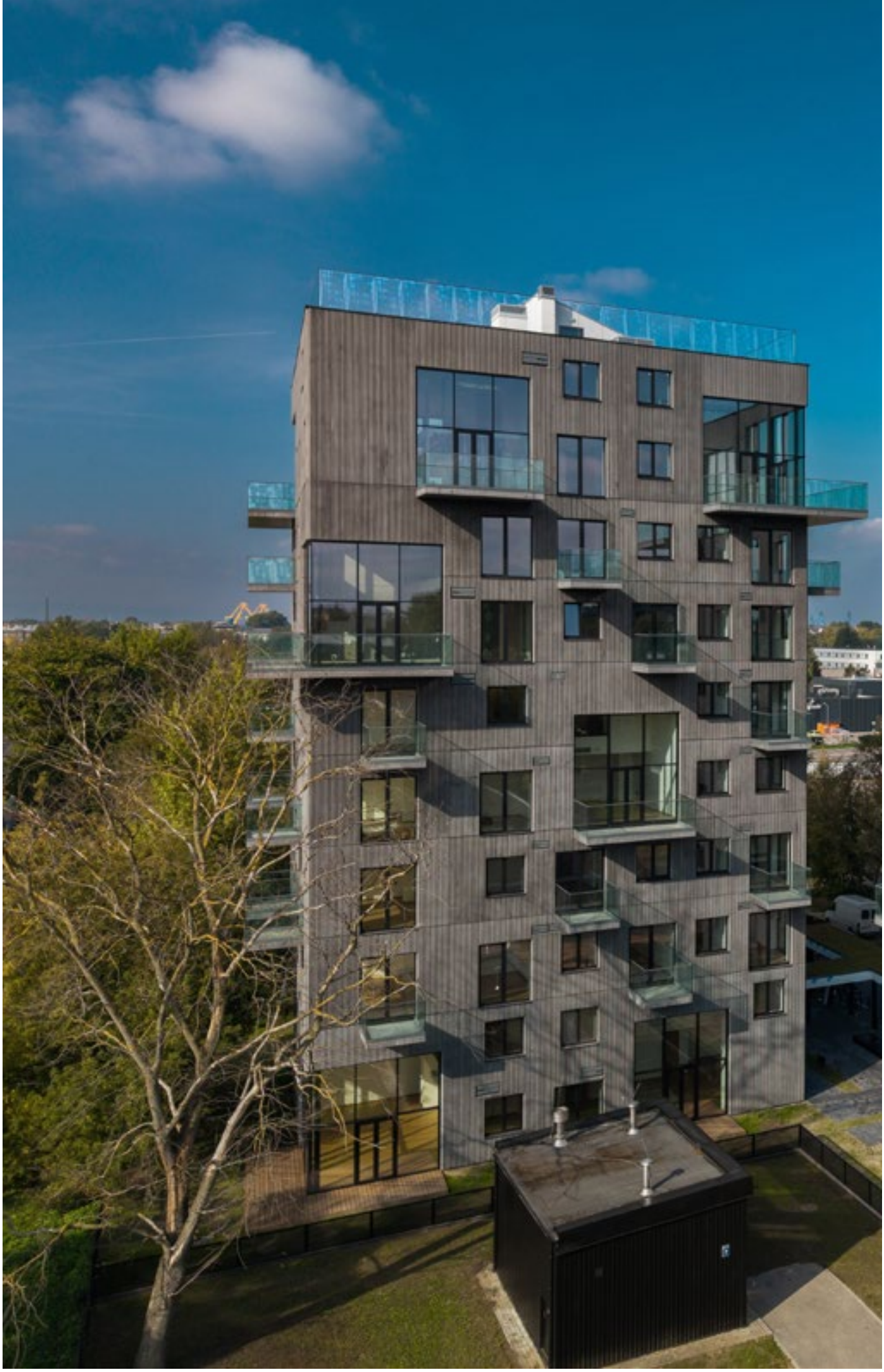
Atsevišķu būvapjomu risinājums izvēlēts, lai dzīvokļos nodrošinātu vairāk dabiskās gaismas un iedzīvotājiem pavērtos plašākas skatu perspektīvas uz pilsētas ainavām. Skanstes Rezidences kompleksa arhitektoniskā tēla raksturīgākais elements ir fasāžu apdare ar melniem, rievotiem betona paneļiem, kuru masā jau ražošanas procesā iestrādāts pigments. Projektā paredzēti vienas līdz četru istabu dzīvokļi ar balkoniem, pirmā stāva privātajām terasēm un koplietošanas terasēm, kā arī lofta tipa dzīvokļi ar ievērojami lielāku telpu augstumu; atsevišķās telpās griestu augstums sasniedz sešus metrus. Lielais stiklojums un terases paplašina skatu perspektīvas uz apkārtni, vienlaikus kļūstot par nozīmīgu fasādes kompozīcijas daļu. Dzīvokļi tiek izbūvēti ar pilnu apdari, piedāvājot pircēja izvēlei sev tīkamāko no vairākiem interjera risinājumiem. SIA Mapri Būve sadarbībā ar attīstītāju un projektētājiem paredz iespēju saskaņot

individuālas izmaiņas atbilstoši konkrētā dzīvokļa risinājumam un īpašnieka vēlmēm.

Skanstes Rezidences ir salīdzinoši kompakts, taču tehniski ambiciozs premium segmenta dzīvojamais projekts Grostonas ielā 9. Ēkas augstākās klases kvalitāte tiek definēta ar konkrētiem parametriem – ēkas energoefektivitāti, stabilu iekštelpu mikroklimatu, fasādes ilgmūžību, koplietošanas telpu izpildījuma kvalitāti un pārdomātu inženiersistēmu integrāciju. Ēku kompleksam paredzēto A energoefektivitātes klasi nodrošina vairāku tehnisko risinājumu kopums: ģeotermiskā sistēma ar zemes siltumsūkni apkurei un dzesēšanai, pieslēgums centralizētajai siltumapgādei, grīdas apkure, kā arī individuāla ventilācijas un dzesēšanas sistēma katrā dzīvoklī. Ēkās paredzēti alumīnija logi, savukārt plašajā pazemes autostāvvietā – elektroauto uzlādes stacijas.

Ēku pirmajā un augšējā stāvā paredzēti mājokļi ar palielināta augstuma risinājumu, divlīmeņu dzīvokļi, kas veido atšķirīgu telpisko mērogu salīdzinājumā ar tipveida stāviem. Šāda uzbūve paaugstina prasības fasādes izstrādei un montāžas precizitātei, jo atšķirīgais stāvu augstums jāintegrē vienotā fasādes ritmā. Iecere ietekmēja arī inženiertehniskos risinājumus: jāņem vērā gaisa

plūsmas un temperatūras slāņošanās, lielā stiklojuma un saules slodzes ietekme, piekļuve augstu izvietotiem elementiem, kā arī apdares un ekspluatācijas darbu organizēšana.

Darbu organizēšanas izaicinājumi

Aicināts uz sarunu, Skanstes Rezidences projekta vadītājs Didzis Dumbris, raksturojot objekta tapšanas gaitu, kā vienu no būtiskākajiem izaicinājumiem min Skanstei raksturīgos grunts apstākļus – purvainu un mainīgi daudzslāņainu augsni. Līdztekus urbto, betonēto pāļu izbūvei gruntī ierīkoti arī ģeotermiskās sistēmas elementi, kas saistīti ar zemes siltumsūkņa darbību. Sistēma darbojas kopā ar pieslēgumu pilsētas centralizētajai siltumapgādei, ļaujot kombinēt dažādus siltumenerģijas avotus un līdzsvarot ēku siltumenerģijas patēriņu. Nozīmīgs projekta vadības uzdevums bijusi arī vairāk nekā 60 apakšuzņēmēju darba koordinēšana, kas šāda mēroga būvniecībā prasa nepārtrauktu tehnisko un organizatorisko jautājumu saskaņošanu. Pēc Didža Dumbra teiktā, raitu procesa gaitu un nepārtrauktību objektā nodrošināja operatīva, dzīva tehnisko, organizatorisko un komunikācijas jautājumu risināšana, savlaikus koordinējot iesaistīto pušu darbus un savstarpējo sadarbību.

SIA Mapri Būve projektā pildīja ģenerālbūvnieka funkciju, savukārt arhitektu ieceres detalizētu izstrādi veica projektēšanas uzņēmums SIA ROBUSTUS. Viens no sarežģītākajiem posmiem bija sākotnējās ieceres fasādes risinājuma maiņa, izvēloties rievotus betona paneļus ar masā iestrādātu melno pigmentu. Lai panāktu konsekventu fasādes līniju un rievu ritmu, bija jākoriģē gan atsevišķu logu lielums, gan to novietojums fasādē. Šāds risinājums nozīmēja, ka arhitektūras detalizācija un būvkonstrukciju izpildījums savstarpēji precīzi jāsaskaņo jau pirms paneļu izgatavošanas un montāžas. Pigmentēts arhitektoniskais betons ir īpaši prasīgs pret izgatavošanas un montāžas kvalitāti, jo gala virsmā ir pamanāmas toņu variācijas, virsmas defekti, raksta atkārtojuma nobīdes, šuvju ģeometrija un mezglu precizitāte. Skanstes Rezidences ēku fasāde kļuvusi par vienu no projekta atpazīstamākajiem arhitektoniskajiem un būvniecības elementiem. Didzis Dumbris skaidro, ka paneļiem pigments pievienots jau betona ražošanas procesā, un šo risinājumu raksturo kā Latvijā salīdzinoši reti izmantotu. Tā priekšrocība ir ilgmūžīga gala virsma, kurai ekspluatācijas laikā nav nepieciešama periodiska pārkrāsošana. Pats būvelements vienlaikus ir arī gala apdares virsma un projekta vizītkarte, tādēļ arhitektoniskais rezultāts ir atkarīgs no visas procesa ķēdes – rievu ģeometrijas, paneļu izgatavošanas, uzglabāšanas un transportēšanas, montāžas secības, savienojumu un šuvju izpildījuma, kā arī no elementu savstarpējās saskaņas fasādes kopējā ritmā.

Objekta realizācijas gaitā Didzis Dumbris kā pozitīvu vērtē arī veiksmīgo sadarbību ar Rīgas pilsētas atbildīgajām institūcijām,

norādot, ka saskaņošanas procesā projektam tika nodrošināts zaļā koridora princips. Uzņēmuma projekta vadītājs atzīmē arī SIA Mapri Būve elastīgo pieeju sadarbībā ar topošajiem dzīvokļu īpašniekiem: kopā ar projektētājiem iespējams saskaņot atsevišķas individuālas izmaiņas, tostarp pat logu konfigurāciju un lielumu, ja tās iespējams savietot ar kopējo projekta risinājumu. Ēku kompleksa ārtelpas labiekārtojums tiek īstenots divās kārtās pēc ainavu arhitektu Alejas projekti izstrādātā risinājuma. Pirmajā kārtā abu ēku kopīgajā vestibilā ierīkots ilgi meklēts relaksējošs elements – neliels dekoratīvs baseins –, uzstādīti izturīga dabīga dzelzskoka soli un teritorijas zaļajā daļā bērniem paredzēts kāpšanas elements. Vestibila jumts apzaļumots ar laimiņu segumu, kas priecēs ar krāstoņiem visa gada laikā, palīdz mazināt jumta virsmas pārkaršanu, kā arī aiztur daļu nokrišņu; īpaši zems stādāmais materiāls piegādāts no Polijas stādaudzētavas. Teritorijas dzīvžogam ierasto tūju vietā izvēlēti dižsskābarži. Tāda stādījumu ierīkošana prasa specifiskāku, sarežģītāku stādīšanas režīmu, savukārt sezonāli krāsās mainīgais lapojums piešķir labiekārtojumam atšķirīgu raksturu visa gada gaitā.

Sarunas noslēgumā projekta vadītājs Didzis Dumbris akcentē pasūtītāja augstās prasības pret būvdarbu kvalitāti un detaļu izpildījumu. Viņš atzīmē arī attīstītāju vērtējumu, ka konstrukciju un dizaina lēmumi projektā pieņemti ar ilgtermiņa kvalitāti kā vienu no galvenajiem kritērijiem, savukārt ģenerālbūvnieka precizitātei bijusi būtiska nozīme arhitektūras koncepcijas īstenošanā.

JAUNUMS – **DIVU TEHNOLOĢIJU APVIENOJUMS** AUTOSTĀVVIETĀ

2026. gada septembrī Rīgā, Krasta ielā 3, ekspluatācijā nodota jauna četru stāvu automašīnu stāvvieta, kas būtiski paplašina SIA AMSERV MOTORS klientu apkalpošanas un lietoto automašīnu novietnes, aprites un tirdzniecības ekspozīcijas iespējas. Aptuveni 8600 m^2 lielajā ēkā ierīkotas 293 automašīnu vietas, tostarp segta publiska autostāvvieta klientiem. Projektu interesantu padara ne tikai tā funkcija un neparastais athitektoniskais veidols, bet arī realizētā būvobjekta konstruktīvie risinājumi: uzņēmums SIA STRANDECK šeit pirmo reizi Latvijā un Baltijas reģionā kopumā projektā izmantoja divas apvienotas tehnoloģijas – pēcsaspriegtā dzelzsbetona sistēmu un kesonu pārsegumus ar atkārtoti izmantojamiem veidņiem to izveidei. Lēmums par šādu tehnoloģisko kombināciju izrietēja no autostāvvietas tipoloģijas specifikas, kur katrs liekais balsts samazina izmantojamo platību, bet katrs lieks betona kubikmetrs sadārdzina projektu un palielina tā ekoloģisko

Artjoms Samarins, Strandeck vadītājs

pēdu. Armserv Motors autostāvvietas projekts vienlaikus iezīmē STRANDECK kompetenci, apvienojot konstrukciju projektēšanu ar būvniecības procesa īstenošanu.

Uzņēmums STRANDECK – projektēšana un inovatīvo betona tehnoloģiju pielietošana

SIA STRANDECK ir Latvijas būvniecības un inženiertehnisko risinājumu uzņēmums, kura darbības pamatā ir ēku konstrukciju projektēšana, un **inovatīvo tehnoloģiju pielietošana dzīvojamo un inženiertehnisko, industriālo ēku būvniecībā**. Strandeck kompetenci raksturo pusotras desmitgades profesionālā pieredze nozarē, īpaši specializējoties sarežģītu konstrukciju risinājumos pēcsaspriegtā dzelzsbetona konstrukciju tehnoloģijas jomā. Uzņēmuma profesionālās prasmes un zināšanas raksturo spēja arī tos praktiski realizēt objekta būvlaukumā. Šāds projektēšanas un būvniecības kompetenču apvienojums ir īpaši nozīmīgs sarežģītos komerciālos objektos, kuros arhitektoniskie, funkcionālie un tehniskie risinājumi ir cieši savstarpēji saistīti. **STRANDECK piedalījās tādu nozīmīgu būvniecības projektu tapšanā kā** Latvijas Universitātes Dabas mājas un Zinātņu mājas, Mežaparka Lielās estrādes otrās kārtas pārbūve, Satekles Biznesa centrs un tirdzniecības centra Alfa ēkas paplašināšana.

Konstrukciju risinājumu projektēšana un arhitektūras tapšana

ARMSERV MOTORS uzņēmuma attīstības projekta mērķis, realizējot jaunbūvi, bija vienlaikus uzlabot klientu apkalpošanas infrastruktūru un radīt papildu kapacitāti lietoto automašīnu novietnei, apritei un tirdzniecībai. Aptuveni 8600 m^2 lielā objekta tapšanā vienlaikus risināti vairāki mūsdienu būvniecībai raksturīgi uzdevumi – maksimāli efektīva platības izmantošana, lieli un automašīnu kustībai ērti pārsegumu laidumi, racionāla būvkonstrukcija, enerģijas pašražošana un jaunās ēkas integrēšana jau izveidotā autocentra kompleksā nelielā teritorijā. STRANDECK projektu īstenoja, iesaistoties gan kā projektētāji – konstrukciju projektēšanā, gan būvkonstrukciju būvniecības realizēšanā. STRANDECK plānotā secība projekta realizācijai ietvēra vairākus posmus: sadarbību ar arhitektiem, optimāla stāvvietu skaita izskaitļošanu, no tā izrietošu ekonomiski efektīvu pārsegumu, sienu un kolonnu risinājumu izstrādi, kā arī būvdarbu procesa plānošanu jau projektēšanas stadijā. Šī integrētā pieeja ļāva jau projektēšanas fāzē izstrādāt tādus tehniskos risinājumus, kas precīzi un efektīvi salāgojami ar to praktisko izpildi būvlaukumā.

Autostāvvietas celtnes arhitektūras risinājumu izstrādāja arhitektu birojs DEPO projekts Ivara Krēgera vadībā. Projektēšanas procesā uzmanība pievērsta jaunā apjoma organiskai iekļaušanai

vienotā apbūvē ar jau esošo autocentra celtni, vienlaikus funkcionālas struktūras apvienošanai ar mūsdienīgu, vieglu fasādes veidolu. Ne tik ierastu ēkas koptēlu šāda veida celtnēm iezīmē autoru izvēlētā arhitektoniskā koncepcija – kā viens no fasādes elementiem ir industriālā betona lameles, kas, iekārtas slīpā leņķī, veido atvērtu, dienasgaismas caurstrāvotu autostāvvietas raksturu, saglabājot tipoloģijai raksturīgo vieglumu un ļaujot nolasīt stāvu horizontāles un konstrukciju ritmu. Jumta daļā izvietotās cinkotā tērauda konstrukcijas saules paneļiem papildina mūsdienīgu autocentra tēlu. Jaunbūvei raksturīga arī atbilstoša iederība pilsētvidē – pieejamā teritorija izmantota intensīvi, lielu automašīnu skaitu koncentrējot kompaktā četru līmeņu apjomā. Pirmajā stāvā ierīkota segta publiskā stāvvieta autocentra klientiem, augšējos līmeņos – telpa novietnei un lietoto automašīnu apritei, tirdzniecībai un ekspozīcijai. Ēkas rietumu pusē kustība organizēta pa 4,7% slīpu pandusu, kas ir daļa kopējās pārseguma sistēmas – tas vienlaikus ir nesoša konstrukcija, brauktuve un stāvvietu laukums.

Divas tehnoloģijas, viens mērķis: mazāk šķēršļu, lielāka platība

Ēka projektēta kā monolīta dzelzsbetona karkasa būve ar aptuveni 250 mm biezām pēcsaspriegtām monolītā dzelzsbetona plātnēm, kas balstās uz sienām un kolonnām; stingumu nodrošina kāpņu telpas bloks un saliekamās dzelzsbetona sienas ēkas malās, bet pamatos izmantoti CCFA tipa urbjpāļi. **STRANDECK projekta pārsegumu risinājumā** apvienotas divas tehnoloģijas – dzelzsbetona **pēcsaspriegtas plātnes un kesonu sistēma** (*Post-Tensioned Slabs with Voids*). Šāda izvēle ļauj **būtiski samazināt betona un tērauda patēriņu**, kā arī maksimāli palielināt lietderīgo platību, **atsakoties no liekiem vertikālajiem nesošajiem elementiem**. Daudzstāvu auto novietnē telpas kvalitāti nosaka tas, cik raiti automašīna spēj pārvietoties starp balstiem, kādu laukumu aizņem vertikālās kustības zona un trajektorijas starp stāvvietu, rampu, kāpņu telpu un izeju pārskatāmību. Lieka kolonna var kļūt par šķēršli manevram, sašaurināt stāvvietu moduli vai samazināt visa stāva komerciāli izmantojamo kapacitāti. Pēcsaspriegtajā jeb PT (*Post-Tensioning)* sistēmā tērauda troses betonā tiek nospriegotas pēc tam, kad betons sasniedzis nepieciešamo stiprību, un tas palīdz efektīvāk pārnest slodzes, samazina plaisāšanu un ļauj veidot lielākus laidumus ar mazāku siju un balstu skaitu. STRANDECK pieredzē ar šo tehnoloģiju realizēti vienlaiduma risinājumi līdz pat 18 m. Tikpat būtiski ir arī ar nospriegojumu saistītie efekti ilgtermiņā: samazinātā plaisāšana uzlabo konstrukcijas ūdensnecaurlaidību un ilgmūžību, kas atklātai vai daļēji atklātai autostāvvietai, kur pārsegumi pakļauti laikapstākļu ietekmei, ir īpaši svarīgi.

PT un kesonu pārsegums tiek plaši izmantota autostāvvietu būvēs, pateicoties tādām priekšrocībām kā garāki no kolonnām brīvi laidumi, iespēja pielāgot konstrukciju taisnām un izliektām rampām, slīpām virsmām un neregulāram plānam, kā arī iespēja samazināt konstrukcijas dziļumu. Kesona pārseguma un pēcsaspriegtā dzelzsbetona sistēmas apvienojums ļauj efektīvi izmantot abu risinājumu priekšrocības – konstruktīvi optimālu un materiālu izmantošanas ziņā efektīvu pieeju.

STRANDECK autostāvvietas projektā papildus izmantojis inovatīvu risinājumu – noņemami, vairākkārt izmantojami veidņi kesoniem, kas ir pārstrādājami atkārtotai izmantošanai. Šis ir pirmais objekts Latvijā un Baltijā, kur kesoniem ir lietota šāda veidņu tehnoloģija. Pateicoties tai, iespējams ekonomēt betonu, samazināt plātnes tilpumu un plātnes pašsvaru, ir samazināta slodze, mazāks stiegrojuma daudzums kolonnās, pāļos, sienās un plātnēs. Kā arī ir iespēja izmantot plakanu pārseguma plātni bez kapiteļiem, samazinot caurspiešanas risku, kas savukārt ietekmē telpisko augstumu. Tas ir nozīmīgs aspekts ēkas arhitektūrā arī no vizuālā skatu punkta –kesona pārseguma plātnes izskata ziņā ir vieglāks un gaisīgāks risinājums griestu pārsegumiem. Bet būtiskākā priekšrocība noteikti ir veidņu atkārtota izmantošana – pēc demontēšanas veidņus, ja tie tiek bojāti, var pārstrādāt un izmantot nākamajos betonēšanas ciklos, samazinot materiālu patēriņu un veidņu izmaksas, ņemot vērā, ka tehnoloģija nerada būtisku papildu ietekmi uz būvniecības procesu.

STRANDECK pārstāvji Procesu kvalitātes vadības inženiere Smaida Sunepa un projektētāju nodaļas vadītājs Jevgenijs Tarasovs sarunā par ARMSERV MOTORS jaunās autostāvvietas tapšanu un izmantotajām tehnoloģijām uzsver, ka šādas kombinācijas ieviešanai Latvijā bija nepieciešams nopietns sagatavošanās darbs: uzņēmuma inženieri iepazinās ar līdzīgiem objektiem pasaulē, kur šī pieredze uzkrāta ilgāk, notika profesionāla informācijas apmaiņa ar starptautiskiem speciālistiem. Tas, ka abas tehnoloģijas Latvijā un Baltijā šādā kombinācijā izmantotas pirmoreiz, nozīmēja, ka nebija vietējas prakses vai gatavu risinājumu, uz ko atsaukties - katrs mezgla risinājums bija jāpamato ar aprēķiniem un jāsaskaņo ar reālajām iespējām būvlaukumā.

Priekšrocības: mazāk materiāla, lielāka efektivitāte

STRANDECK pārstāvji uzsver, ka galvenais ieguvums ir abu risinājumu kombinācijā: pēcsaspriegums ļauj konstrukcijai efektīvi strādāt lielos laidumos, bet kesonu plātnes samazina pašsvaru un nevajadzīgo betona apjomu. Uzņēmuma sniegtais salīdzinājums to ilustrē ar konkrētiem skaitļiem - izvēlētajam PT un kesona pārsegumu apvienotajam risinājumam stiegrojuma patēriņš bija par 30% mazāks salīdzinājumā ar tradicionālo dzelzsbetona risinājumu. Pēcsaspriegta kesonu pārsegumu izveidei ir patērēts par 14% mazāk betona, nekā tradicionālam dzelzsbetona risinājumam. Mazāks materiālu patēriņš nozīmē arī zemāku ar konstrukciju saistīto CO_2 nospiedumu - aspekts, kas arvien vairāk tiek vērtēts arī utilitāras nozīmes ēkās. Netiešs, taču komerciāli nozīmīgs ieguvums ir arī lielāks stāvvietu vietu blīvums: retāks kolonnu tīkls un lielāki laidumi ļauj vienā un tajā pašā platībā izvietot vairāk automašīnu vietu un organizēt ērtākus manevrēšanas koridorus, nekā tas būtu iespējams ar tradicionālu pārsegumu sistēmu. Projektēšanas un būvniecības kompetenču atrašanās vienas komandas rokās ļāva tehniskos risinājumus operatīvi sasaistīt ar darbu secību un reālo situāciju objektā.

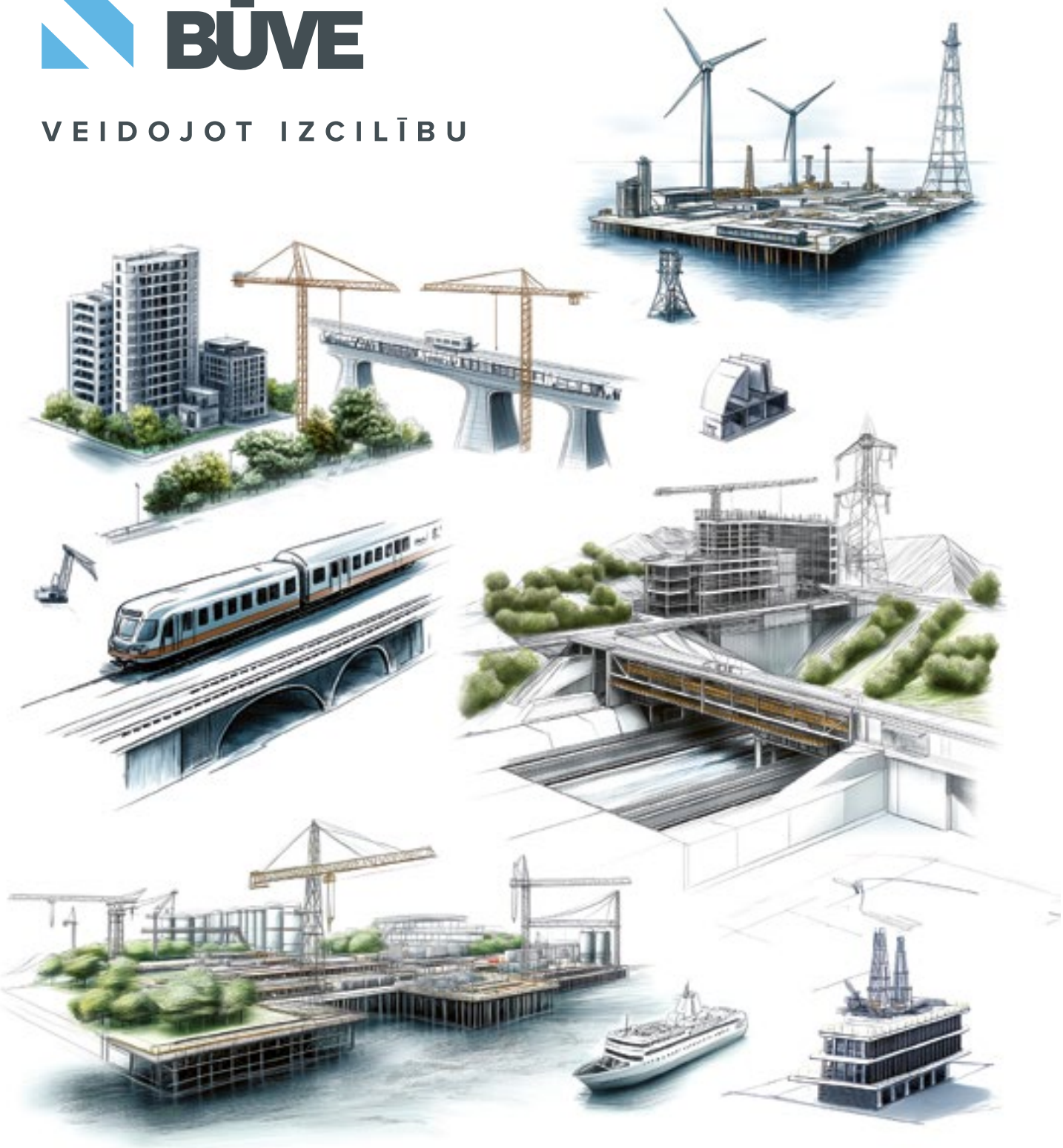
Procesu kvalitātes vadības inženiere Smaida Sunepa.

Projektētāju nodaļas vadītājs Jevgenijs Tarasovs.

NORDES BŪVE

VEIDOJOT IZCILĪBU

Komplicētu infrastruktūras un būvniecības projektu ģenerāluzņēmējs

Skanstes iela 50, Rīga
+371 26 220 222
info@nordesbuve.lv
nordes-būve
www.nordesbuve.lv

Ideja mierpilnai un klusai piemiņas vietai, kurā iespējams apstāties un pieminēt 2013. gadā notikušās Zolitūdes traģēdijas upurus, kas gāja bojā, sabrūkot Zolitūdes lielveikala Maxima jumtam, tika izvēlēta 2022. gadā rīkotā metu konkursā, kurā uzvarēja **ALPS ainavu darbnīcas**, dizaina biroja **H2E** un konsultāciju aģentūras **Copywriter/Levelup** kopīgais piedāvājums. 2023. gadā sākās teritorijas sagatavošanas darbi, pēc 2024. gadā izsludinātā būvniecības iepirkuma Būvniecības darbi objektam Zolitūdes traģēdijas piemiņas vietas izveide Priedaines ielā 20 2025. gada jūnijā tika sākti būvdarbi, un šī gada augustā Atceres dārzs tika atklāts. Darbus piemiņas vietas 0,8 ha lielajā teritorijā veica **SIA 3A**.

ZOLITŪDES ATCERES DĀRZS

INĀRA APPENA
Foto Aleksandrs Kendenkovs

Atceres vietas apmeklētāju skatam paveras saulē mirdzošu, sudrabainu sfēru lauks – kā iedomāts dvēseļu dārzs. Dārza centrā ir izveidots Klusuma pakalns – vieta, kur atradās lielveikala jumta konstrukciju nogruvums. Pakalnu ieskauj ķiršu koku un ziemciešu stādījumi, bet, uzkāpjot pakalnā, tā augšpusē atrodas sekls apaļas formas ūdens baseins – spogulis, kurā atspīd debesis un mūžība. 54 dažāda lieluma nerūsējošā tērauda sfēras ar pulētu spoguļvirsmu simboliski iemieso traģēdijas upurus. Visu bojāgājušo vārdi ir iegravēti Atmiņu sienā, lai viņus pieminētu un neaizmirstu.

Sarunā ar būvkompānijas 3A valdes priekšsēdētāju Gintaru Dardetu noskaidroti projekta tehniskie risinājumi un nodrošinājumi, jo Zolitūdes traģēdijas piemiņas dārza izveide bija individuālu arhitektūras, būvniecības un labiekārtojuma risinājumu īstenošanas process, kurā īpaša nozīme bija materiālu izvēlei, izstrādājumu precizitātei un dažādu konstrukciju savstarpējai saskaņošanai.

Kompozīcijas risinājumi

Piemiņas dārza telpisko kompozīciju veido vairāki atšķirīgi elementi: sfēriski nerūsējošā tērauda objekti, piemiņas siena, betona konstrukcijas, īpaši veidoti segumi un ūdens baseins. Katrs no tiem prasīja atšķirīgu tehnoloģisko pieeju un individuālus izgatavošanas un montāžas risinājumus. Viens

no būtiskākajiem būvniecības uzdevumiem bija projekta autoru iecerēto formu precīza īstenošana. Atšķirībā no tipveida labiekārtojuma elementiem, ko iespējams pasūtīt rūpnieciski, lielākā daļa piemiņas dārza detaļu tika izgatavota individuāli. To lielums, forma un savstarpējais novietojums bija pielāgots konkrētajai vietai. Tādēļ būvdarbu gaitā bija nepieciešams ne vien precīzi ievērot projektu, bet arī atsevišķus risinājumus koriģēt atbilstoši faktiskajiem apstākļiem.

Detaļu precizitāte

Īpaši sarežģīta bija dažādo baltā betona atbalstsienu elementu izgatavošana un uzstādīšana. Tām ir atšķirīgi izliekumi un liekuma rādiusi, kas veido vienotu, plūstošu virsmu. Elementu ģeometrija bija jāpielāgo gan blakus esošajiem elementiem, gan kopējai laukuma konfigurācijai. To montāža prasīja rūpīgu darbu ar rokām, jo pat nelielas novirzes bija pamanāmas gatavajā virsmā. Atsevišķu elementu savienojumu precizitāti sarežģīja arī to lielie izmēri un nepieciešamība tos savietot ar sfērisko objektu novietojumu. Piemiņas dārza soli un citas betona detaļas nav tipveida rūpnieciski izstrādājumi, to izmēri un slīpumi atšķiras atkarībā no konkrētās atrašanās vietas. Arī šo elementu izgatavošanā un montāžā bija jāņem vērā projekta autora noteiktā ģeometrija, lai tie organiski iekļautos kopējā kompozīcijā.

Kopābūšanas laukuma seguma izveide

Būtiska nozīme bija seguma pamatnes un pazemes konstrukciju izbūvei. Lai nodrošinātu virsmas stabilitāti, bija nepieciešams izveidot atbilstošus pamatus un precīzi noteikt elementu novietojumu. Lai gan virszemē redzamās konstrukciju daļas ir samērā nelielas, atsevišķu balstošo konstrukciju dziļums pārsniedz vienu metru. Šāds risinājums nodrošina nepieciešamo nestspēju un stabilitāti. Seguma izbūvē bija jāņem vērā arī lietusūdens novadīšana. Teritorijas virsmām izveidoti atbilstoši slīpumi, lai novērstu ūdens uzkrāšanos un nodrošinātu tā aizplūšanu. Šo slīpumu precīza izveide bija īpaši svarīga vietās, kur savienojas dažādu materiālu un formu elementi. Ģeodēziskie uzmērījumi nodrošināja sākotnējo precizitāti, tomēr plākšņu ieklāšanas laikā atsevišķas detaļas bija jāpielāgo manuāli. Seguma konstrukcija tika veidota, ņemot vērā arī nepieciešamību nodrošināt piekļuvi smagajai tehnikai un operatīvajam transportam. Tādēļ pazemes konstrukciju un seguma nestspēja bija jāparedz jau projektēšanas un būvniecības sākumposmā. Vienlaikus bija jānodrošina gājējiem piemērota, līdzena un ērta pārvietošanās virsma.

Mirdzošie sfēriskie objekti

Īpaša vieta piemiņas dārza kompozīcijā atvēlēta sfēriskajiem vides objektiem. To izgatavošanai tika izmantots nerūsējošais tērauds, kura izvēli noteica gan materiāla mehāniskās īpašības, gan iespēja iegūt spoguļvirsmu. Sfēru atstarojošā virsma uztver apkārtējo vidi un mainās atkarībā no apgaismojuma, radot vizuālu saikni starp objektiem un to apkārtni. Pirms darbu sākšanas tika pētītas iespējas to izgatavot Latvijā, tomēr nepieciešamā aprīkojuma un pieredzes trūkuma dēļ tika izvēlēts ārvalstu ražotājs, kas specializējas šādu vides objektu izgatavošanā. Tika apsvērta arī elektroķīmiskās pulēšanas izmantošana, taču piemērotu tehnoloģisko iespēju trūkums neļāva šo risinājumu īstenot vietējā ražošanā. Materiāla un virsmas apdares izvēle bija saistīta ar nepieciešamību nodrošināt objektu ilgmūžību. Nerūsējošais tērauds ir noturīgs pret koroziju un piemērots izmantošanai ārējā vidē, tomēr spoguļvirsma ir jutīga pret mehāniskiem bojājumiem. Tās kvalitāti var ietekmēt skrāpējumi un citi virsmas bojājumi, kas rodas ekspluatācijas laikā. Viena no materiāla priekšrocībām ir iespēja nepieciešamības gadījumā virsmu atkārtoti pulēt, atjaunojot tās sākotnējo izskatu. Sfēru izgatavošanas procesā būtiska bija arī kvalitātes kontrole. Pirms pasūtījuma izpildes tika sagatavoti un pārbaudīti materiālu paraugi, lai izvēlētos projekta iecerei atbilstošu virsmas kvalitāti. Paraugi tika nogādāti Latvijā ar lidmašīnu, savukārt gatavo objektu piegāde ar kuģi prasīja aptuveni trīs mēnešus. Tādējādi sfēru izgatavošana un piegāde kļuva par vienu no laikietilpīgākajiem būvniecības procesa posmiem. Savukārt sfēru drošības risinājumu izstrādē piedalījās gan projektētāji, gan eksperti, jo bija jāpanāk, lai objekti būtu stabili, droši un ilglaicīgi. To nostiprināšana un novietojums tika rūpīgi pārdomāts, lai novērstu iespējamu apgāšanos vai citus riskus, kad laukumā rotaļājas bērni.

Atmiņu siena

Līdzās laukumā izklaidus izvietotajām sfērām nozīmīgs elements ir Atmiņu siena ar iegravētiem visu bojāgājušo vārdiem, kas atrodas blakus Klusuma pakalnam. Atmiņu sienas izgatavošanā bija svarīgi panākt precīzu gravējuma dziļumu un atbilstošu krāsas toni. Lai izvēlētos iecerētajam vizuālajam efektam atbilstošu materiālu, tika pasūtīti un pārbaudīti vairāki paraugi. Gravējuma aizpildījumam bija jābūt noturīgam pret ultravioletā starojuma iedarbību un laikapstākļiem, lai ilgtermiņā saglabātos gan uzrakstu salasāmība, gan to vizuālais izskats. Atmiņu siena ir vieta, kur klusumā noliekt galvu savu zaudēto, tuvo cilvēku priekšā, nolikt kādu ziedu un padomāt par dzīves neapturamo ritējumu.

Ūdens spogulis Klusuma pakalnā

Piemiņas dārza ūdens elements – ūdens spogulis Klusuma pakalna virspusē – ir ne tikai kompozicionāli svarīga un simbolisku uzrakstu rotāta, bet arī tehniski sarežģīta būves daļa. Baseina darbībai nepieciešama ūdens attīrīšanas un aerācijas sistēma, kuras iekārtas izvietotas zem paaugstinātās teritorijas daļas. To novietojums un apkalpošanas iespējas bija jāparedz jau projektēšanas gaitā. Ūdens baseina izbūve bija saistīta ar atsevišķu betona konstrukciju izveidi un inženiertehnisko sistēmu integrēšanu kopējā labiekārtojuma risinājumā. Izbūves laikā tika veikti arī vairāki projekta risinājumu pielāgojumi, jo atsevišķas detaļas pēc izgatavošanas bija jāpārveido vai jāizgatavo atkārtoti, lai tās atbilstu iecerētajai formai. Šādas korekcijas bija nepieciešamas gan individuāli veidotajiem betona elementiem, kas izmantoti Klusuma pakalna līkumotajam celiņam, gan ūdens baseina metāla precīzajām konstrukcijām un seguma detaļām. Ziemā baseinu, visticamāk, paredzēts atstāt bez ūdens, tomēr tā ekspluatācijas kārtība vēl būtu precizējama.

Apstādījumi

Apstādījumu ierīkošanu veica būvuzņēmēja piesaistītie apakšuzņēmēji, savukārt to izvēle un izvietojums bija saistīts ar ainaviskās koncepcijas, ko izstrādāja ALPS ainavu darbnīcas arhitekti, īstenošanu. Augu izvēle ir ļoti pārdomāta, un tie ir īpaši piemeklēti – līganie gauru ziedi elēģiski kustas līdzi vēja plūsmām, zemu noliecas hortenzijas, smilgas un baltās anemones papildina parka rožu stādījumus. Lai Atmiņu dārzs būtu vieta, kur uzkavēties ilgāk, to vērojot un pārdomājot, ierīkoti dažāda lieluma soliņi, kā arī ūdens brīvkrāns un labierīcību kabīne. Savukārt visa laukuma plānojums ar norādēm un lūgumu cieņpilni izturēties pret šo piemiņas vietu iezīmēts uz nerūsējošā tērauda stenda divās pieejas vietās abos laukuma galos.

Zolitūdes piemiņas dārza izveide parāda, cik cieši šāda veida objektā saistīti arhitektoniskie un tehniskie risinājumi, jo katras detaļas forma, materiāls un novietojums jāizvērtē ne tikai no vizuālā, bet arī no konstruktīvā un ekspluatācijas viedokļa.

Gintars Dardets, Būvkompānija 3A valdes priekšsēdētājs:

– Projekts bija nozīmīgs ne tikai profesionālajā, bet arī personiskajā aspektā. Zolitūdes traģēdijas laikā vadīju būvdarbus citā tirdzniecības centrā, kur strādāja daļa tās pašas būvniecības komandas. Tāpēc dalība piemiņas dārza izveidē bija saistīta arī ar personisku attieksmi pret šo traģēdiju. Vēlējos piedalīties šīs vietas izveidē, lai gan pats projekts bija sarežģīts un prasīja lielu pacietību. Būvniecības gaitā bija jārisina daudz tehnisku jautājumu, taču rezultātā izdevās īstenot būtisku daļu

projekta autoru ieceres. Piemiņas dārzs ir veidots kā publiski pieejama un sakopta vide, kurā iespējams ne tikai pieminēt traģēdijas upurus, bet arī uzturēties un atpūsties. Ceru, ka cilvēki šo vietu izmantos saudzīgi un ka tajā ierīkotie objekti un labiekārtojuma elementi tiks saglabāti labā stāvoklī. Īpaša uzmanība pievērsta sfēru virsmu ilgmūžībai. Lai gan nerūsējošā tērauda virsmas ir izturīgas, tās var tikt saskrāpētas vai bojātas. Tomēr nepieciešamības gadījumā tās iespējams atkārtoti pulēt, atjaunojot sākotnējo vizuālo kvalitāti. Uzskatu, ka piemiņas dārza īstenošana bijusi sarežģīta, bet interesanta profesionālā pieredze. Projekta īpašo raksturu noteica ne tik daudz būvniecības tehnoloģiju sarežģītība, cik nepieciešamība katru detaļu izgatavot un pielāgot individuāli, saglabājot vienotu arhitektonisko ieceri.

Indra Ozoliņa, ainavu arhitekte, Alps:

– Latvijas arhitektūras un projektēšanas vide ir neliela, un ikviens ar to saistīts notikums mūs skar teju personiski. Kad tika izsludināts Zolitūdes traģēdijas piemiņas vietas konkurss, mēs nešaubīgi zinājām, ka tajā piedalīsimies, jo tā ir **kopīga atbildība – gan par to, kas ir noticis, gan par cilvēkiem, kurus notikušais ir skāris, kā arī par vidi, kurā dzīvojam**.

Koncepta ideja pie mums atnāca dabiski – viegli un gaiši. Tā apstiprinājās sarunās ar biedrības pārstāvjiem, ieklausoties viņu stāstos, sajūtās un vēlmēs. Tādēļ iecere nav tikai komandas radošs kopdarbs – tā ir arī mēģinājums **telpiski izteikt to cilvēku balsis, kurus traģēdija skārusi vistiešāk**.

Mūsu idejas pamatā bija radīt gaišu, mierpilnu un dziedinošu telpu, ko veido ainavas materialitāte, apstādījumi un gaisma.

Ingūna Elere, Holgers Elers, H2E studija:

– Telpa ietekmē mūs ikvienu, telpa rada attiecības, un telpas kompozīcija ir visa pamatā. Vide nekad nav neitrāla, tā nosaka robežas, rada piekļuvi vai, tieši pretēji, būvē barjeras. Mūsu mērķis bija ar mūsu kopējām profesionālajām zināšanām veidot dziedinošu pieredzi kopējam labumam.

Dārzu caurauž ūdens simbolisms – gan apaļais ūdens spogulis Klusuma pakalna virsotnē, gan 54 asaru lāses Kopābūšanas laukumā spoguļo debesis, apkārtni un ikvienu, kas tām pietuvojas. Spoguļefekts metaforiski atgādina, ka tā ir mūsu kopīgā traģēdija, kā arī liek domāt par mūsu katra atbildību nepieļaut līdzīgu nelaimju atkārtošanos nākotnē.

54 simboliskas asaru lāses ir katra savā lielumā, kā dzīves, kas aprāvās traģēdijas brīdī. Debesis kā otrs elements, kas spoguļojas šajos apjomos, atgādina par cerību un mūsu ikkatra atbildību.

Atceres dārzs ir apzināti veidots kā telpiska kompozīcija bez viena centrālā elementa. Vissvarīgākā ir pieredze, kuru sniedz šī vieta kā visu elementu kopums.

CIK MAKSĀ KOKA BŪVNIECĪBA?

Apkopoja
AGRITA LŪSE
pēc Andra Dlohi,
CLT Profi vadītāja, referāta

MEŽA ATTĪSTĪBAS FONDS

Ikgadējā konferencē Ilgtspējība arhitektūrā, būvniecībā, dizainā 2026, kas norisinājās Salaspils koncertzālē 2026. gada 24. septembrī, viens no referātiem bija veltīts koka būvniecības apskatam un izmaksu analīzei. **Lektors, CLT Profi vadītājs Andris Dlohi**, vispirms speciālistu auditoriju iepazīstināja ar uzņēmuma veiksmes stāstu – gatavo koka māju un būvelementu eksportu uz visām Baltijas valstīm un arī tālāk –, pēc tam pievērsās koka būvniecības izmaksām. Latvijā koka būvniecības strauju uzplaukumu kavē likumu akti, jo ugunsdrošības prasības ir nepamatoti augstas, līdz ar to ir vērojams paradokss: konstrukcija, kura Latvijā tiek uzskatīta par neatbilstošu, ironizējot – likuma vārdā degošu, pārbraucot pāri Latvijas robežai, vairs nedeg, ko apliecina to valstu būvnormatīvi.

Koka māja ir dārga!

Nereti dzirdēts mītisks pieņēmums, kas iesakņojies cilvēku apziņā, ka koka māja ir dārga, jo tiek izskatīta tikai materiāla cena, bet ne kopējās izmaksas. Paviršī skatoties un neiedziļinoties detaļās, izmaksu skaitļi var pamatīgi maldināt. Kas visbiežāk tiek salīdzināts? Tā ir materiālu cena, kvadrātmetra izmaksas, atsevišķas būvniecības fāzes cena. Taču, atvasinot katru pozīciju, tiek izdalītas tādas izmaksu sadaļas kā materiālu, piegādes, montāžas cena, kopējās 1 m^2 izmaksas, būvniecības izmaksām jāpieskaita ekspluatācijas un dzīves cikla izmaksas, kā arī jāņem vērā laiks. Laiks ir nauda.

Koka būvniecība prasa vērā ņemami īsāku laiku, līdz ar to šī pozīcija ir krietni lētāka.

Reāls piemērs ir 5 stāvu 5 ēku dzīvojamais kvartāls Nīderlandē 2024. gadā. Nepieciešamās saliekamā betona konstrukcijas projektam izmaksātu 1 500 000 eiro, bet Latvijā izgatavoti CLT paneļi un būvelementi 1 800 000 eiro, tātad par 20% dārgāk. Tas ir faktors, kas nebūtu uzskatāms par prioritāru, jo ir tikai **pirmais posms**.

Nākamais solis ir **piegāde**.

	Prefab betons	**CLT**
Pārvadājumu skaits	260 braucieni	60 braucieni
Kopējais svars	6000 t	1748 t
Piegādes izmaksas	685 000 EUR	185 000 EUR
Cena uz m^2	114 EUR/m^2	30 EUR/m^2

CLT ir ~4x vieglāks par betonu → 3,75x mazāk kravu → 500 000 EUR ietaupījums tikai piegādē vien.

Jā, CLT materiāls ir dārgāks ražošanā, bet divās pozīcijās – piegādē un montāžā – pārspēj saliekamā betona konstrukciju izmaksas par 12–14%. Rezultātā konkrētajā projektā 1 m^2 izmaksas ar saliekamā dzelzsbetona paneļiem izmaksātu 449 eiro/m^2, bet, būvējot no CLT, izmaksas ir 395 eiro/m^2.

	Betons	**CLT**
Ražošana	250	300
Piegāde	114	30
Montāža	85	65
Kopā	449	395

CLT ir dārgāks ražošanā, bet uzvar piegādē (mazsvars) un montāžā (ātrāka celtniecība) – kopā ~12–14% lētāk nekā betons.

Salaspils 7. pirmsskolas izglītības iestāde – izmaksas

Salaspils bērnudārzs, kura konstrukcijas tapušas no CLT un GLT, ir speciālistiem zināms objekts, bieži apmeklēts un publiskots kā paraugs koka būvniecības iespējām Latvijā. Taču izmaksu skaitļi var maldināt, ja tos neizvērtē pilnvērtīgi. Ēkas būvapjoms ir 3246 m^2, kopējās publiski norādītās izmaksas 8 168 317 eiro, kas, veicot aprēķinu uz 1 m^2, kļūst par 2516 eiro/m^2. Taču netiek atšifrēts un arī speciālisti nereti nejautā, cik tad izmaksājuši inženiertehniskie darbi – labiekārtojums, pievadceļi utt. To kopējās izmaksas ir aptuveni 1 miljons eiro. Līdz ar to ēkas būvniecības vidējās izmaksas ir aptuveni 2100 eiro/m^2, bet CLT karkasa izmaksas (visa nesošā konstrukcija = CLT + GLT + montāža) jau veido aptuveni 1,1 miljonu eiro jeb 340 eiro/m^2. Tādējādi paveras pavisam cita aina.

Samazināts darbaspēka resurss. Vieglāki pamati

LT paneļi tiek iepriekš ražoti rūpnīcā ar CNC precizitāti. Būvlaukumā montāža notiek kā konstruktors – neliela komanda un celtnis. Salīdzinot ar citiem būvniecības veidiem, būvlaukumā atrodas divas reizes mazāk darbinieku, un tas ir acīmredzams ietaupījums uz darba algām, nodokļiem un apdrošināšanu.

CLT konstrukcijām ir daudz mazāks svars nekā betona konstrukcijām, līdz ar to iespējams izbūvēt vienkāršākus pamatus. Šī pozīcija sniedz ievērojamu ietaupījumu, īpaši zonās ar sarežģītu grunts-ūdens līmeni vai vietās ar blīvu apbūvi.

Drošība. Mīti vs. realitāte

Mīts	**Realitāte**
Koka ēkas ir ugunsnedrošas	CLT sadegot veido aizsargājošu ogļu slāni – tāpat kā baļķis. Testēts REI60 un REI90. Konstrukcijas pārbaudītas arī uz seismisku noturību.
Koks nav ilgizturīgs	Pareizi projektētas koka ēkas kalpo 100+ gadus. Norvēģijas koka celtnes no 12. gadsimta joprojām stāv. CLT plānotais dzīves cikls – 100+ gadi.
Koks slikti izolē skaņu	Mūsdienīgas CLT konstrukcijas ar papildu slāņiem sasniedz B klases skaņas izolāciju — piemērotas dzīvojamām un publiskām ēkām.

Foto Carl-Erik Olsson-Snoregod

ZIEMEĻU ARHITEKTŪRAS LEGENDA **SĪGURDS LEVERENCS**

JĀNIS DRIPE

Attēli no filmas Leverenca dievišķā tumsa publicitātes materiāliem

Vikingu sirojumi un vecie labie zviedru laiki jau pabalējuši vēstures atmiņu failos, bet cieņa pret jaunāku laiku lielajiem ziemeļniekiem mākslā, literatūrā un arhitektūrā arvien ir dzīva. Mūs vieno kopēja vērtību sistēma un dzīves telpa ap Baltijas jūru. Arhitektūrā to vēl akcentē klimata īpatnības, būvmateriālu lietojums un profesionāls dialogs ar gaismu. Alvars Ālto dominē šajā arhitektu zvaigznājā, un turpat blakus ir zviedri Gunārs Asplunds un Sīgurds Leverencs, norvēģis Svere Fēns, dānis Arne Jakobsens… Ar nelielām laika nobīdēm šie meistari veido pasaulē atzīto skandināvu arhitektūras kvalitāti. Viņus kā īpašu vērtību savā ceļā uz profesijas ekselenci min arī mūsu Gunārs Birkerts.

Šoreiz no kopuma izgaismojam arhitektu, kura spēks un izteiksme ir Dievišķa tumsa – kā fiziska un estētiska kategorija. Arī miers un savpatība, ignorance pret publicitāti un pilnīga nodošanās profesijai. Leverencs (1885–1975) savos 90 dzīves gados nav radījis pārlieku daudz būvju, bet svarīgi, ka daudzas no tām ir pārlaicīgas, tās signalizē par laiku, kas vēl tikai vīd pie horizonta. Dažās ēkās viņš brīvi interpretē klasiskas vērtības. Zviedrijas arhitektūras ceļvežos Leverencs ierakstīts kā nenogurstošs meklētājs un sava laika novators. Mūžības arhitekts tajā izpratnē, ka viņa zināmākie darbi ir kapsētas un baznīcas – viņš kopā ar Gunāru Asplundu ir daļa no UNESCO mantojumā ierakstītās Stokholmas Meža kapsētas ansambļa, kura izbūvē iezīmējas viņa spožums un posts – 1914. gadā jaunais Leverencs kopā ar tikpat jauno Asplundu uzvar

konkursā. Izcilais ainavu arhitektūras ansamblis, kura koncepciju rada abi arhitekti ciešā partnerībā, attīstās līdz pat 1940. gadam. Ceļš kalnup, lielais krusts ainavā un meditācijas kapa vieta virsotnē ir lielas, novērtētas un kopīgi radītas vērtības. Tad seko Asplunda autordarbs pie Meža kapelas (1918) un Leverenca autordarbs pie Augšāmcelšanās kapelas (1925), kur 12 blīvi novietotu klasisku kolonnu drūzmēšanās pie šaurās ēkas ieejas ir telpisks pārsteigums Bauhaus kustības dzimšanas laikā – Leverencs sevi piesaka kā sava ceļa gājējs, kurš radošajā procesā nesaudzē sevi, klientu un būvētājus… maina, uzlabo un attīsta idejas līdz pēdējam brīdim. Tas bija arī iemesls Stokholmas pilsētas prasībai Meža kapsētas noslēdzošo un vērienīgo krematorijas būvi (pabeigta1940. gadā) ar 3 atvadu zālēm projektēt Asplundam (1985–1940) vienam. Te divu ģēniju un partneru skumji likteņa pavērsieni pārklājas – Leverencs pārdzīvo, ka nevar piedalīties vērienīgā projekta pabeigšanā un aiziet no arhitekta darba, bet Asplunds īsteno eleganto ieceri un aiziet no dzīves 55 gadu vecumā – viņu no paša projektētās krematorijas izvada vienu no pirmajiem.

Foto Per Kristiansen

Sv. Pētera baznīca Zviedrijas dienvidu mazpilsētā Klipanā (1966). Šajā būvē akcents bija bezrāmju stikla logu stiprinājumu kontrasts ar raupjo ķieģeļu sienas plakni. Šīs logu stiprinājumu tehnoloģijas Leverencs gadiem ilgi bija slīpējis un attīstījis savā IDESTA rūpnīcā.

Foto Per Kristiansen

Sv. Marka baznīca Stokholmas priekšpilsētā Bjorkhāgenā (1960). Ikoniska Leverenca būve, par kuru viņš 1962. gadā saņēma pirmo Kaspera Salīna balvu arhitektūrā – šī balva ir Zviedrijas augstākā atzinība arhitektiem.

Foto Per Kristiansen

Foto Per Kristiansen

Foto Per Kristiansen

Malmes
Austrumu kapsētas ieejas
kolonādes fragments.

Leverenca dalība Malmes operas projektā ir stāsts par diviem viņa uzvarētiem konkursiem un darbu kopā ar Heldēnu un Lallerstetu pie būves fināla versijas. Radošais kompromiss 1944. gadā noslēdzās ar izcilu modernisma būvi, kuru bagātināja slavenā Karla Milesa tēlniecības darbi. Leverencs par šo darbu saņēma Prinča Eižena zelta medaļu.

Malmes Austrumu kapsētas centrālās daļas virsskats.

Bet Leverencam 1929. gadā sākas IDESTA periods (1929–1956). Tolaik jau slavenais arhitekts kopā ar inženieri Klāsu Kreigeru (Claes Kreuger) izveidoja rūpnīcu, kas ražoja Leverenca radītās un patentētās metāla un stikla logu un durvju konstrukcijas, kā arī nelielas iekārtas un laba dizaina furnitūru. Leverencs no 1943. gada dzīvoja tieši virs šīs rūpnīcas ražošanas telpām Eskilstūnā. No savas studijas viņš varēja pārredzēt rūpnīcas darba procesu, vadot uzņēmumu kā praktisks meistars, kurš cieši sekoja līdzi katrai ražošanas detaļai. Viņš bija rūpnieciskais dizainers, izgudrotājs un rūpnīcas direktors reizē. Interesanti, ka 20. gs. 30. gados Leverencu rūpnīcā apciemoja leģendārais vācu arhitekts Ernsts Noiferts (Ernst Neufert), arhitektūras rokasgrāmatas Architects' Data autors, kurš augstu novērtēja Leverenca darbu un palīdzēja viņam dažu patentu pieteikumu sagatavošanā.

Leverenca radošajā biogrāfijā noteikti jāpiemin 1930. gada Stokholmas starptautiskā izstāde, kur viņš bija viens no galvenajiem arhitektiem un izstādes grafikas zīmola veidotājiem.

Bet pieminētie sarežģījumi darbā pie Meža kapsētas un konkursi Malmes operas namam bija iemesls, ka 20. gs. 40. gados viņš pārtrauca projektēt ēkas.

Stāsts par Sīgurda Leverenca dalību Malmes operas izveidē ir viens no dramatiskākajiem Zviedrijas modernisma arhitektūras vēsturē. Tas sākās jau 20. gs. 20. gados ar Leverencam pasūtītu izpētes darbu un noslēdzās līdz ar ēkas atklāšanu 1944. gadā.

Foto Per Kristiansen

Augšāmcelšanās kapela ar 12 klasisku kolonnu sablīvējumu ieejas portika daļā bija pirmais nopietnais Leverenca pieteikums arhitektūrā. Un arī pārsteigums par klasisku elementu uzsvērtu lietojumu funkcionālisma triumfa periodā.

Kad 1932.–1933. gadā beidzot tika izsludināts arhitektūras konkurss, Leverencs iesniedza klasisku funkcionālisma projektu ar industriālu raksturu un ieguva pirmo vietu.

Pilsētas vadība viņa projektu uzskatīja par pārāk radikālu tūlītējai realizācijai. Otrajā vietā konkursā palika arhitektu Ērika Lallersteta (Erik Lallerstedt) un Davida Helldēna (David Helldén) kopīgs un mērenāks projekts.

Tika izsludināts vēl viens slēgts konkurss starp godalgotajiem autoriem ar nedaudz mainītiem nosacījumiem, taču rezultāts palika nemainīgs – uzvarēja Leverencs. Konkursa komiteja pieņēma lēmumu, kas arhitektu vidē netiek cienīts, – uzdeva visiem trim arhitektiem strādāt kopā un apvienot savas idejas vienā ēkā.

Kopīgais darbs sākās 1935. gadā un bija komplicēts, jo katram arhitektam bija savs redzējums. Tomēr rezultātā tapa viena no izcilākajām funkcionālisma ēkām Ziemeļeiropā.

Saglabājot Leverenca pamatideju, galvenā zāle tika izveidota kā vērienīgs un reizē lielumā transformējams amfiteātris ar izcilu redzamību no jebkuras vietas.

Būdams jau 71 gadu vecs, Leverencs pārdeva savas daļas uzņēmumā IDESTA un atkal pievērsās arhitektūrai. Tieši pēc šī rūpnīcas posma viņš radīja divus slavenākos mūža darbus – Sv. Marka baznīcu Stokholmas priekšpilsētā Bjorkhāgenā (1960) un Sv. Pētera baznīcu Zviedrijas dienvidos Klipanā (1966). Šajās ēkās viņš izmantoja tieši tos pašus bezrāmju stikla logu stiprinājumus un raupjo materiālu filozofiju, ko gadiem ilgi bija slīpējis un attīstījis savā IDESTA rūpnīcā. Abi darbi ir pārliecinošs arhitektonisks stāsts par gaismas un tumsas attiecībām, par taktilām sajūtām saskarē ar lietotajiem materiāliem, klusumu un skaņu.

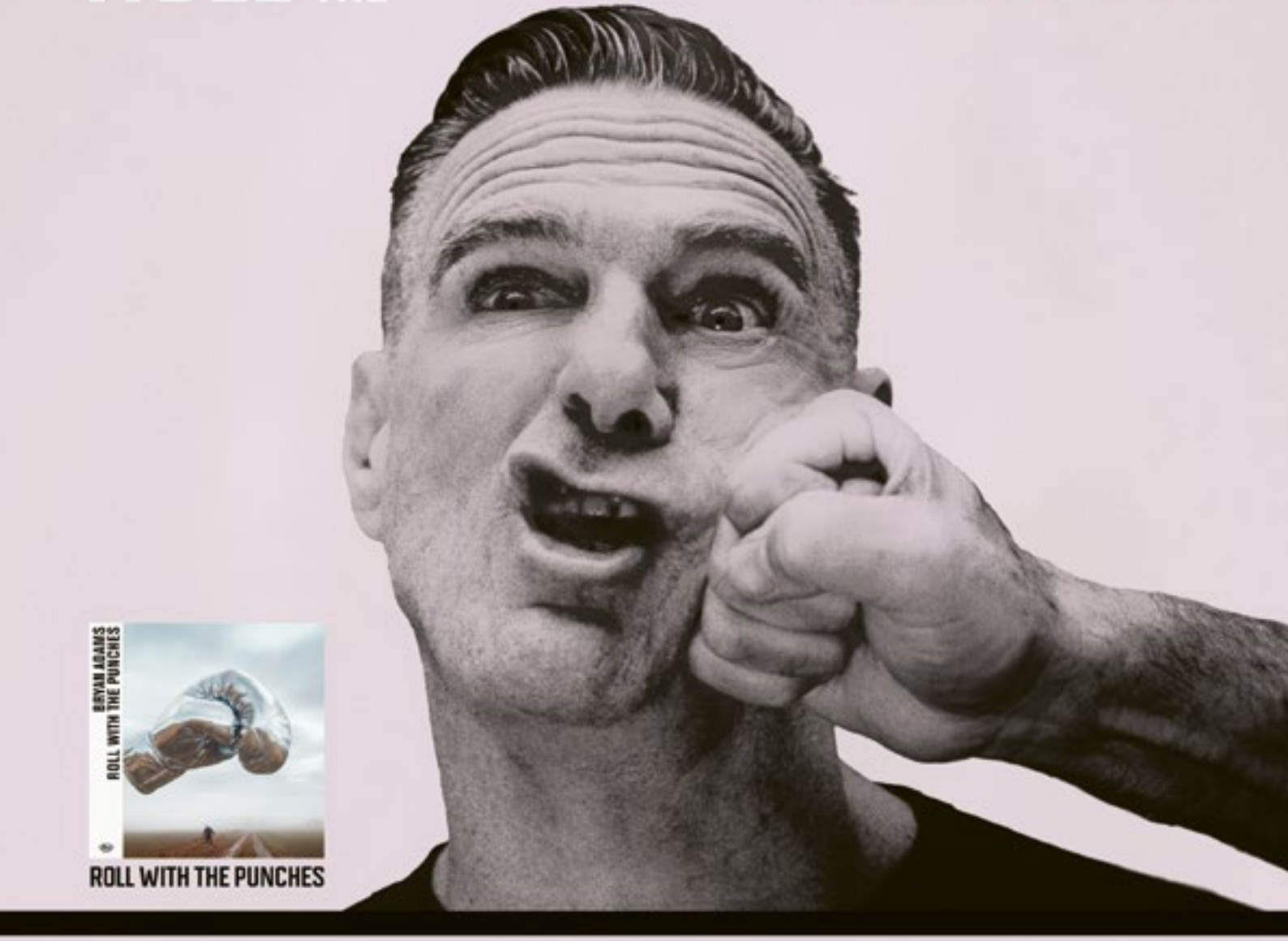
Lai paliek Stokholmas Meža kapsētas, Malmes operas, IDESTA rūpnīcas ražojumu, Sv. Marka un Sv. Pētera baznīcu izcēlums Leverenca daiļradē, bet profesionālā arhitektūras izdevumā ir jāpiemin viņa Apdrošināšanas biedrību asociācijas biroju ēka Stokholmā, Malmes Austrumu kapsētas ansamblis, kā arī mēbeļu, izstāžu dizaina, grafiskās identitātes, plakātu, gaismekļu un kapu pieminekļu projekti.

Latvijas Nacionālā bibliotēka turpina lielisko sadarbību ar Riga IFF, rīkojot īpašos arhitektu filmu seansus. Iepriekšējā gadā pievērsāmies dāņu arhitekta Oto fon Šprekelsana stāstam par Parīzes lielo arku, bet šogad ir lieliska iespēja iepazīt zviedru arhitekta Sīgurda Leverenca daiļradi, skatoties jūtīgu dokumentālo filmu Leverenca dievišķā tumsa (Lewerentz Divine Darkness).

Filmas režisors Svens Blūme savukārt ir cita slavena zviedru arhitekta Karla Nirēna (Carl Nyren) mazdēls un arhitektūras niansu kinematogrāfiskā tulkojumā jūtas komfortabli. Filmas Leverenca dievišķā tumsa 18. oktobra seansā LNB Ziedoņa zālē būs iespēja tikties ar režisoru Svenu Blūmi, kopā piedzīvojot 2026. gada Arhitektūras dienu kinematogrāfisku noslēgumu.

BRYAN ADAMS

ROLL WITH THE PUNCHES

ROLL WITH THE PUNCHES

9. MAIJĀ
XIAOMI ARĒNĀ

RĪGA
LATVIJA

bilešu serviss | PLG

radio SWH | TV3 NET GRUPA

KONFERENCE **ILGTSPĒJĪBA ARHITEKTŪRĀ, BŪVNIECĪBĀ, DIZAINĀ** 2026

Salaspils novada domes priekšsēdētājs Raivis Anspaks.

Jānis Zvejnieks, arhitekts.

Jaunajā Salaspils koncertzālē 2026. gada 24. septembrī noritēja ikgadējā konference Ilgtspējība arhitektūrā, būvniecībā, dizainā 2026, pulcējot 170 jomas speciālistus – arhitektus, ainavu arhitektus, nekustamo īpašumu attīstītājus, pašvaldību pārstāvjus, valsts institūciju pārstāvjus. Kopumā 10 referātos tika atspoguļotas arhitektūras un būvniecības laikmetīgās iezīmes, fokusējoties uz praksi, ilgtspējību un dalīšanos pieredzē.

Programma

9.30 – konferences organizatora, biedrības BDCC vadītājas Gunitas Jansones un Agritas Lūses, BDCC valdes locekles, uzruna.

9.40 – Roberts Meiers, Pillar SIA valdes loceklis. **New Hanza teritorijas labiekārtojuma koncepcijas izstrāde un īstenošana praksē**.

10.00 – Liene Gintere, Brikers Latvija. **Vairāk klimata. Vairāk nākotnes. Betona bruģa evolūcija – no pilsētas seguma līdz klimatnoturīgas pilsētvides risinājumam**.

10.20 – Ieva Skadiņa, arhitekte, Firma L4. **Izaicinājumi – vai un kā piemērot 20. un 19. gadsimta ēku substanci 21. gadsimta dzīvei. 20. gs. – Ikšķiles bibliotēka un Jāņciems** (1. vieta nominācijā Ilgtspējīgākais projekts – publiska būve starptautiskajā Ilgtspējas konkursā), **19. gs. – Valmieras ZAAO. Atšķirīgas būvkultūras, dažādi izaicinājumi**.

10.40 – Agris Padēls-Līns, arhitekts. **Saldus jaunais labiekārtojums vēsturiskā centra kvartālā** (konkursā Latvijas Būvniecības Gada balva 2025 1. vieta nominācijā Teritorijas labiekārtojums).

11.00 – Andris Dlohi, CLT un koka būvniecības eksperts, CLT Profi. **Cik maksā koka būvniecība?**

11.20 – Toms Zvirbulis, mikroklimata eksperts, Alpha. **Klimats, ģeotermālo sūkņu nenovērtētās plašās iespējas**.

11.40 – Jānis Zvejnieks, arhitekts, Arhis Arhitekti. **Mūsdienīga un ilgtspējīga biroju vide. Verde**.

12.00 – *Assoc. prof.* Rimantas Giedraitis and Justina Giedraitė, arhitects. **Philosophies of Revitalizing Kaunas Modernist Architectural Heritage: Renovation of the Interwar Daina Cinema** (referāts angļu valodā).

12.20 – *Dr. arch.* Jana Jākobsone, Kuldīgas novada pašvaldības Būvniecības nodaļas vadītāja un pasaules mantojuma vietas Kuldīgas vecpilsēta pārvaldniece. **Jauna funkcija, saglabāta vērtība. Kuldīgas pieredze**.

12.40 – Reinis Liepiņš, arhitekts, Sudraba arhitektūra. **Kam pieder vēsturiskas pilsētas iela un pilsēttelpa? Velo un auto līdzāspastāvēšana Eiropas pilsētu vēsturiskajos centros**.

13.00 – konferences noslēgumā Salaspils koncertzāles apskate.

Liene Gintere, Brikers Latvija.

Biedrības BDCC vadītāja Gunita Jansone.

Andris Dlohi, CLT un koka būvniecības eksperts, CLT Profi.

Agris Padēls-Līns, arhitekts.

Reinis Liepiņš,
arhitekts,
Sudraba arhitektūra.

Toms Zvirbulis,
mikroklimata
eksperts, Alpha.

Roberts Meiers,
Pillar SIA
valdes loceklis.

Dr. arch. Jana Jākobsone,
Kuldīgas novada pašvaldības
Būvniecības nodaļas vadītāja
un pasaules mantojuma
vietas Kuldīgas vecpilsēta
pārvaldniece..

Ieva Skadiņa,
arhitekte,
Firma L4.

Assoc. prof. Rimantas Giedraitis
un Justina Giedraitė, arhitekti

NĀK RUDENS
MISTĒRIJU LAIKS
AR ČABOŠĀM LAPĀM,
TUMŠIEM VAKARIEM...

DĀRGIE LASĪTĀJI, LAI IZDODAS RADĪT SILTUMU UN ŠARMU SEV APKĀRT AR LABIEM VĀRDIEM UN DARBIEM! ARĪ AR SKAISTĀM LIETĀM – VARBŪT ESOŠĀS IERAUDZĪT JAUNĀ GAISMĀ...

NĀKAMAIS APSKATS
AR KVALITATĪVI ATLASĪTU INFORMĀCIJU UN ORIĢINĀLRAKSTIEM
ZIEMASSVĒTKU GAIDĪŠANAS LAIKĀ.

Foto Madara Pumpure
Stils Gunita Jansone

JUNG

32080 ORANGE

MADE TO TOUCH.
SWITCH TO COLOUR.
LS 990 SĒRIJA LES COULEURS®
LE CORBUSIER® TOŅOS.

JUNG.LV

MADE IN GERMANY SINCE 1912

© LOKĀCIJA: DESIGN POST, FOTO: M. SANDMAIER